

Nationaal Strategisch Plan voor de Belgische visserijsector

2007 - 2013

Europees Visserijfonds

1. ALGEMENE BESCHRIJVING VAN DE SECTOR	4
1.1. ALGEMEENHEDEN	4
1.1.1. Beschikbare quota.....	4
1.1.2. Invoer en uitvoer van vis- en visserijproducten in België.....	7
1.1.3. Bevoorradingbalans in België van visserijproducten	8
1.2. BELGISCHE VISSERSVLOOT.....	8
1.2.1. Activiteiten van de vissersvloot	8
1.2.2. Evolutie van de vissersvloot.....	9
1.2.3. Structuur van de vissersvloot.....	10
1.2.4. Rechtstreeks met de visserijsector samenhangende werkgelegenheid	12
1.3. SPECIFICITEIT VAN DE AQUACULTUUR EN VAN DE SECTOR VERWERKING EN COMMERCIALISERING VAN VISSERIJ- EN AQUACULTUURPRODUCTEN	12
1.4. VISVERWERKENDE NIJVERHEID IN BELGIË	14
1.5. VISSERSHAVENS	14
1.6. PROMOTIE	15
1.7. CONTROLE OP DE BESCHERMING VAN DE VISBESTANDEN	16
1.8. VERZAMELING VAN GEGEVENS BETREFFENDE HET GVB	17
2. SWOT-ANALYSE.....	18
2.1. DE VISSERSVLOOT.....	18
2.2. AQUA- EN MARICULTUUR.....	19
2.3. UITRUSTING VISSERSHAVENS MET INBEGRIJ VAN DE AANLANDINGSPLAATSEN	20
2.4. DE VISVERWERKING EN AFZET	21
2.5. PROMOTIE VAN VIS EN VISSERIJPRODUCTEN.....	22
2.6. CONTROLE.....	22
2.7. GEGEVENSVERZAMELING IN DE VISSERIJSECTOR	23
3. DOELSTELLINGEN EN PRIORITEITEN.....	24
3.1. ALGEMEEN INTERNATIONAAL KADER	24
3.2. HET EUROPESE VISSERIJBELEID	24
3.3. DE LANGE TERMIJNVISIE VAN DE VLAAMSE OVERHEID INZAKE EEN DUURZAME VLAAMSE ZEEVISSERIJSECTOR.....	25
3.4. WAAR NAARTOE: EEN TOEKOMSTIGE DUURZAME VISSERIJSECTOR IN CIJFERS.....	26
3.4.1. Een toekomstgerichte vlootstructuur, energie- en milieuvriendelijkere vistechnieken, en diversificatie	26
3.4.2. Bescherming en ontwikkeling van de aquatische fauna en flora.....	27
3.4.3. Mogelijkheden van aqua- en maricultuur aanwenden.....	27
3.4.4. Verwerking en commercialisering van visserij- en aquacultuurproducten	28
3.4.5. De bescherming en de valorisatie van het aquatisch milieu in het Waalse Gewest.....	28
3.4.6. Diergezondheid: streven naar status 'vrij van ziekte'	30
3.4.7. Kwaliteitsverhoging in de ganse keten moet leiden tot hogere toegevoegde waarde.	31
3.4.8. Collectieve acties: innovatie en communicatie.	31
3.4.9. Behoud van het natuurlijk biotoop is essentieel voor het behoud van visbestanden.	31
3.4.10. Vissershavens met inbegrip van de aanlandingsplaatsen, aangepast aan onze vloot.....	32
3.4.11. Vis en visserijproducten actiever promoten.	32
3.5. DOELSTELLINGEN VAN HET CONTROLEBELEID	32
3.6. INDICATOREN VOOR DE VERWEZENLIJING VAN DE DOELSTELLINGEN	33
4. GLOBALE AANPAK EN STRATEGIE VOLGENS ZWAARTEPUNT	35
5. FINANCIËLE MIDDELEN.....	38
6. PROCEDURE VOOR DE ONTWIKKELING EN UITVOERING VAN EN DE CONTROLE OP HET NATIONALE STRATEGISCH PLAN	40
6.1. HET TOT STAND KOMEN VAN EEN ONTWERP VAN NSP	40
6.2. OVERLEG ROND HET NSP.....	40
6.3. VOORBEREIDING EN GOEDKEURING VAN HET OPERATIONEEL PROGRAMMA (OP)	41
6.4. TOEZICHT OP DE UITVOERING	41
6.5. COMPLEMENTARITEIT	42

6.5.1.	Coördinatie met andere fondsen	42
6.5.2.	Beheers- en controlesysteem	43
6.6.	NON-DISCRIMINATIE EN GELIJKHEID TUSSEN MANNEN EN VROUWEN	43
	LIJST VAN DE TABELLEN	44
	<i>Bijlage 1: Belgische zeegebieden</i>	<i>45</i>
	<i>Bijlage 2: Toegang tot de kustwateren van andere lidstaten</i>	<i>46</i>
	<i>Bijlage 3: Situering van de bedrijven voor afzet- en verwerking en aquacultuur in de Natura 2000 gebieden.....</i>	<i>48</i>
	<i>Bijlage 4: Toelichting en samenvatting van het globaal actie- en herstructureringsplan.....</i>	<i>50</i>
	<i>Bijlage 5: Vlaamse instanties die een officieel advies moeten formuleren.....</i>	<i>54</i>
	<i>Bijlage 6: Waalse instanties die worden betrokken bij de opmaak van Plan en Programma.....</i>	<i>55</i>

1. Algemene beschrijving van de sector

1.1. Algemeenheden

In vergelijking tot het globale economische belang op nationaal vlak is de impact van de visserij- en aquacultuursector in België eerder beperkt. De bruto toegevoegde waarde van de zeevisserij op productieniveau t.o.v. het Bruto Binnenlands Product bedraagt slechts 0,04 %; t.o.v. de globale waarde van de land- en tuinbouwsector bedraagt deze 1,9%.

België heeft evenwel een heel beperkte kustzone van amper 67 km. Binnen deze zone maakt de zeevisserij een belangrijk deel uit van de activiteiten aan de kust en betekent een stimulans voor het verbruik van verse vis.

De bevoorrading uit eigen aanlandingen belooft ongeveer 12,3 %.

Vanuit het beleid is er steeds naar gestreefd om de eigen aanlanding/productie, binnen de marges van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB) op een niveau te behouden in een lange termijn visie op een duurzame visserijsector. Dit niveau wordt bepaald door de kritische omvang die nodig is om vaartuigen, afzetkanalen, toelevering- en nevenbedrijven te blijven houden. Mede door een koopkrachtige vraag en de relatie met o.a. het kusttoerisme en het aspect 'gezondheid' staat de visserijactiviteit aan de kust in voor een multiplicator-effect dat uitgaat van de aankoop van verse vis ter plaatse en zich verlengt tot de totale visconsumptie.

De viskwekerijsector wordt voornamelijk uitsluitend in zoet water bedreven en omvat voornamelijk de cyprinicultuur en de salmonicultuur, evenals de kweek van exotische vissen in warm water. Deze activiteiten vertonen een zeer regionaal karakter. De salmonicultuur is vooral gelegen in Wallonië. In Vlaanderen is de sector beperkt waarbij de cyprinicultuur in de Kempen (O-België) is gevestigd.

1.1.1. Beschikbare quota

Tabel 1: Benuttingsgraad van de totale beschikbare quota van enkele belangrijke vissoorten in de periode 2004 tot 2006

Jaar		Kabeljauw	Schol	Tong	Rog	Tarbot + griet
2004	Quota + ruil	1.089+957	4.815+1.180	4.143+762	590-150	358
	Vangsten	1.739	5.717	4.105	329	331
	Benutting in %	85,0	95,4	83,7	74,8	92,5
2005	Quota + ruil	1.113+1.062	4.562+1.219	4.297+820	542-200	334-55
	Vangsten	1.996	4.792	4.033	334	268
	Benutting in %	91,8	82,9	78,8	97,7	96,1
2006	Quota + ruil	955+696	4.508+1.164	4.201+961	461-100	317-18
	Vangsten	1.581	4.952	3.673	355	241
	Benutting in %	95,5	87,2	71,2	98,3	80,6

Het aan België toegewezen quotum voor kabeljauw wordt elk jaar aangevuld ingevolge ruil met andere lidstaten en wordt ook nagenoeg volledig opgevuld. Mede o.w.v. het kabeljauw herstelplan zijn de vangsten in 2006 gevoelig lager uitgevallen dan in 2005.

De quota voor schol en tong, de 2 belangrijkste vissoorten voor de Belgische visserij, worden via ruil verhoogd met ongeveer een vierde van het initiële quotum. In 2006 werd enerzijds een grote hoeveelheid tong bijgeruild voor de Westelijke wateren terwijl anderzijds een lage bevissing in de Noordzee werd vastgesteld. Daardoor was de globale benutting voor tong aan de lage kant in 2006.

Tabel 2: Evolutie van de aanvoer in ton vanaf 2000 tot 2006

Jaar	Aanvoer door Belgische vaartuigen in Belgische havens (A)	Aanvoer door Belgische vaartuigen in vreemde havens (B)	Totale aanvoer door Belgische vaartuigen $C = A + B$ (C)	Aanvoer door vreemde vaartuigen in Belgische havens (D)	Totale aanvoer in Belgische havens $E = A + D$ (E)
2000	17.580	8.942	26.522	419	17.999
2001	18.060	8.916	26.976	307	18.367
2002	19.455	6.354	25.810	463	19.918
2003	20.107	3.530	23.637	275	20.382
2004	20.835	2.772	23.607	578	21.413
2005	19.172	2.373	21.545	620	19.792
2006	17.982	2.282	20.264	443	18.425

Toelichting: de totale aanvoer door Belgische vissersvaartuigen blijft dalen ingevolge de steeds krimpemde quota; dit komt neer op een gemiddeld verlies van ca. 1.000 ton/jaar over de afgelopen 7 jaren. De verplichting om een economische band te realiseren tussen het vaartuig en de Belgische kuststreek heeft er voor gezorgd dat de aanvoer door Belgische vaartuigen in eigen havens niet dezelfde terugloop kende. In 2000 vertegenwoordigde de aanvoer in het buitenland 34 % tegenover slechts 11 % in 2006. Het laatste decennium speelt eveneens het fenomeen van aanvoer per container een rol die aan belang toeneemt. Hierdoor kan de economische activiteit in onze havens grotendeels behouden blijven.

Tabel 3: Aanvoer in ton door Belgische vaartuigen in Belgische havens van enkele voorname vissoorten in de periode 2000 tot 2006

Vissoort	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Kabeljauw	1.697	1.634	2.215	1.313	1.358	1.589	1.211
Schol	4.938	4.725	4.441	5.006	4.979	4.128	4.087
Tong	3.488	3.724	4.000	4.351	4.154	3.854	3.534
Rog	1.135	1.374	1.584	1.710	1.899	1.906	1.757
Schaaldieren	649	717	556	738	582	619	589

Toelichting: de Belgische visserijsector is gespecialiseerd in de vangst op platvis met schol en tong als voornaamste vissoorten. De aanvoer van kabeljauw is duidelijk over zijn hoogtepunt heen terwijl de aanvoer van rog een stijgende lijn vertoont.

Tabel 4: Evolutie van de aanvoerwaarde in EUR x 1000 vanaf 2000 tot 2006

Jaar	Besomming door Belgische vaartuigen in Belgische havens (A)	Besomming door Belgische vaartuigen in vreemde havens (B)	Totale besomming door Belgische vaartuigen C = A + B (C)	Besomming door vreemde vaartuigen in Belgische havens (D)	Totale besomming in Belgische havens E = A + D (E)
2000	62.535	26.137	88.672	1.332	63.867
2001	68.257	28.327	96.584	800	69.057
2002	71.390	20.521	91.911	1.275	72.665
2003	78.209	12.155	90.364	860	79.069
2004	77.589	8.296	85.885	2.018	79.608
2005	78.094	8.185	86.279	2.510	80.604
2006	81.693	8.994	90.687	2.263	83.956

Toelichting: de totale besomming door Belgische vaartuigen stabiliseert zich rond de 90 miljoen euro. De totale besomming in Belgische havens handhaaft zich op 80 miljoen euro.

Tabel 5: Aanvoerwaarde in EUR x 1000 door Belgische vaartuigen in Belgische havens van enkele voorname soorten gedurende de periode 2000 tot 2006

Vissoort	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Kabeljauw	4.411	4.337	5.209	3.577	3.746	4.108	3.633
Schol	8.228	8.028	8.163	10.309	9.025	8.036	8.057
Tong	29.023	33.818	34.225	39.305	37.742	38.969	41.643
Rog	2.093	2.058	2.490	2.663	3.157	3.162	3.336
Schaaldieren	2.870	3.246	2.281	2.437	1.777	1.800	2.338

Toelichting: De leefbaarheid van Belgische visserijsector hangt in ruime mate af van de aanvoer en prijsvorming voor tong: deze bepaalt 50% van de aanvoerwaarde. De dalende quota worden enigszins opgevangen door een toename van de gemiddelde prijzen. In 2006 werd 56 % van de aanvoerwaarde gerealiseerd in Zeebrugge en 43 % in Oostende. In Nieuwpoort wordt slechts 1 % gerealiseerd.

Tabel 6: Productie en productiewaarde van aquacultuurproducten in België

Soort	Productie in ton	Waarde (x 1.000 euro)
Forel	1.500	2.500
Karper	400	700
Meerval	250	200
Tilapia	150	300
	2.300	3.700

Toelichting: de productie is beperkt en vooral geconcentreerd op forel, karper en de kweek van enkele soorten in warm water zoals meerval en tilapia.

De karperproductie situeert zich in het Noorden van België en in Oostende is de kweek van oesters gestart. In het arrondissement Hasselt hebben zich een aantal jaren geleden twee bedrijven toegelegd op de kweek van aal (paling) met tegenvallend resultaat en deze activiteiten zijn gestopt.

In bijlage 3 worden de Vlaamse aquacultuur bedrijven die eerder hebben beroep gedaan op communautaire bijstand gegroepeerd per statistisch gebied NUTS III en geografisch uitgezet op de kaart van Natura 2000 in Vlaanderen.

1.1.2. Invoer en uitvoer van vis- en visserijproducten in België

Tabel 7: Invoer in ton in de jaren 2003, 2004 en 2005

Soort	2003	2004	2005
- Levende, verse, gekoelde of bevroren vis en bewerkte vis, andere dan visfilets	51.863	54.093	53.298
- Schaal- en weekdieren	97.237	98.843	104.437
- Visfilets	64.068	71.954	72.940
- Bereidingen en conserven van vis	49.918	40.291	39.582
- Bereidingen en conserven van schaal- en weekdieren	14.752	15.107	17.845
Totaal	277.838	280.288	288.102

Tabel 8: Invoerwaarde in EUR x 1000 in de jaren 2003, 2004 en 2005

Soort	2003	2004	2005
- Levende, verse, gekoelde of bevroren vis en bewerkte vis, andere dan visfilets	218.196	218.598	235.046
- Schaal- en weekdieren	481.779	458.770	491.413
- Visfilets	274.208	295.742	333.718
- Bereidingen en conserven van vis	155.516	131.107	131.846
- Bereidingen en conserven van schaal- en weekdieren	106.127	101.240	127.946
Totaal	1.235.826	1.205.457	1.319.969

Toelichting: de invoer van visserijproducten betekent een veelvoud van de eigen aanvoer en neemt nog licht toe. Vooral rondvisfilets, mosselen, visconserven en garnalen worden in grote hoeveelheden ingevoerd. De grootste invoer komt nog altijd uit Nederland, gevolgd door Frankrijk en Denemarken.

Tabel 9: Uitvoer in ton in de jaren 2003, 2004 en 2005

Soort	2003	2004	2005
- Levende, verse, gekoelde of bevroren vis en bewerkte vis, andere dan visfilets	28.915	31.185	30.530
- Schaal- en weekdieren	40.163	40.226	51.138
- Visfilets	34.649	45.962	43.037
- Bereidingen en conserven van vis	19.396	14.692	11.818
- Bereidingen en conserven van schaal- en weekdieren	12.148	13.830	16.262
Totaal	135.271	145.895	152.785

Tabel 10: Uitvoerwaarde in EUR x 1000 in de jaren 2003, 2004 en 2005

Soort	2003	2004	2005
- Levende, verse, gekoelde of bevroren vis en bewerkte vis, andere dan visfilets	119.569	118.665	121.374
- Schaal- en weekdieren	228.933	248.498	277.697
- Visfilets	166.845	185.253	215.356
- Bereidingen en conserven van vis	69.645	59.576	55.388
- Bereidingen en conserven van schaal- en weekdieren	74.220	78.269	91.645
Totaal	659.212	690.261	761.460

Toelichting: De Belgische export van visserijproducten realiseert een behoorlijke toegevoegde waarde en zit duidelijk in de lift hetgeen het belang van onze visverwerking en vishandel illustreert.

1.1.3. Bevoorradingbalans in België van visserijproducten

Tabel 11: Bevoorradingbalans van visserijproducten in ton (2005)

Aanvoer in Belgische havens	19.792
Uit de markt genomen vis	- 386
Aquacultuur	+ 2.300
Invoer	+ 288.102
Uitvoer	- 152.785
Verliezen + visafval	- 39.000
Netto beschikbaar consumptiegewicht	118.023

1.2. Belgische Vissersvloot

1.2.1. Activiteiten van de vissersvloot

De Belgische vissersvloot is zowel actief in de eigen zeegebieden als in de EU-wateren en in de wateren van derde landen.

Belgische zeegebieden

Met een kustlijn van 67 km beslaan de Belgische zeegebieden een totale oppervlakte van 3.478 km², waarvan 1.430 km² behoort tot de territoriale zee. De afbakeningen van de territoriale zee en de Exclusief Economische Zone (= Belgisch Continentaal Plat) met de buurlanden zijn vastgelegd bij onderling Verdrag en bevestigd bij Belgische Wetten.

Bijlage 1 geeft een schets van de Belgische zeegebieden met hun respectievelijke coördinaten. De Belgische zeegebieden zijn gesitueerd in de i.c.e.s.-rechthoeken 31 F1 (visvak 101), 31 F2 (visvak 102), 31 F3 (visvak 103), 32 F1 (visvak 201) en 32 F2 (visvak 202). Grosso modo werden in 2006 in de Belgische zeegebieden 1.590 ton visserijproducten gevangen, goed voor 7.410.000 euro. De territoriale zee wordt in hoofdzaak bevestigd door de kustvissers en enkele eurokotters.

Andere EU-wateren

- Buiten de Belgische zeegebieden is de vloot actief in de Zuidelijke en centrale Noordzee maar ook in de Westelijke wateren. Ook wordt jaarlijks gedurende een aantal weken op tong gevist in de Golf van Biskaje (VIIIa,b).

In 2006 werden 8.865 ton visserijproducten opgehaald uit de Noordzee, goed voor 33,2 miljoen €. In de Westelijke wateren werd 10.868 ton gevestigd voor een waarde van 51,7 miljoen €. Tenslotte werd in de Golf van Biskaje 530 ton vis gevestigd, goed voor 5,7 miljoen euro. De Belgische vloot heeft ingevolge de Verordening (EG) nr. 2371/2002 van de Raad van 20 december 2002 inzake de instandhouding en de duurzame exploitatie van de visbestanden in het kader van het GVB toegang tot de kustwateren van andere lidstaten. In geografisch afgebakende gebieden van de kustwateren van het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Denemarken en Frankrijk heeft de Belgische vloot toegang tot de zone van 6 tot 12 zeemijl. Over de hele kust van Nederland heeft de Belgische vloot toegang tot de zone van 3 tot 12 zeemijl. Ingevolge het Benelux akkoord heeft de Belgische vloot bovendien toegang tot de zone van 0 tot 3 zeemijl. Naast de toegangsregels dienen de vaartuigen die vissen in de kustwateren ook te voldoen aan de voorgeschreven technische specificaties aangaande maximaal motorvermogen, vistuig en minimaal te respecteren maaswijdte.

Bijlage 2 geeft een aanduiding van de toegang tot de kustwateren van andere lidstaten.

- In toepassing (EEG) Nr. 2166/83 van de Commissie van 29 juli 1983 tot invoering van een vergunningenstelsel voor bepaalde visserijactiviteiten in een gebied ten noorden van Schotland (Shetland) beschikt België over de mogelijkheid om ten hoogste en ter zelfde tijd twee vaartuigen te laten vissen in de 'Shetlandbox'.

Wateren van derde landen

- Alle vaartuigen met een tonnage van minstens 200 GT zijn aangemeld bij de Europese Commissie en hebben toegang tot de Noorse wateren ten Zuiden van 62° NB. In de Centrale Noordzee vissen jaarlijks een 15-tal vaartuigen in de Noorse wateren.
- Ter vervollediging dient vermeld dat in het gebied Vb (Faroër) een klein quotum van roodbaars beschikbaar is.

1.2.2. Evolutie van de vissersvloot

Tabel 12: Evolutie van de vloot sedert 2000 (situatie per 31/12 volgens vlootregister)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Aantal	127	130	131	126	121	120	107
KW	63.502	66.494	68.008	67.090	65.567	65.422	60.190
GT	23.054	24.091	24.281	23.799	22.752	22.584	20.035

Tabel 13: Vlootsituatie ten opzichte van de referentieniveaus

	Referentieniveau	Vloottoestand	Vershil
per 01/01/2003	67.857 kW	per 31/12/2003: 67.090 kW	- 767 kW
31/12/2003	23.372 GT	per 31/12/2003: 23.799 GT	+ 427 GT
per 31/12/2004	66.791 kW	per 31/12/2004: 65.567 kW	- 1.224 kW
	23.372 GT	per 31/12/2004: 22.752 GT	- 620 GT
per 31/12/2005	66.791 kW	per 31/12/2005: 65.422 kW	- 1.369 kW
	23.372 GT	per 31/12/2005: 22.584 GT	- 788 GT
per 31/12/2006	60.753 kW	per 31/12/2006: 60.190 kW	- 563 kW
	21.148 GT	per 31/12/2006: 20.035 GT	- 1.113 GT

De terugval van de vissersvloot eind 2006 tot 107 vissersvaartuigen is het resultaat enerzijds van de slooptacties in 2004 en 2006 en anderzijds van een herstructurering met een tendens naar grotere vaartuigen door samenvoeging van motorvermogens en verlies van visvergunningen tot gevolg. Eind 2006 gaven de met overheidssteun onttrokken visserijcapaciteiten aanleiding tot een daling van de referentieniveaus ten belope van de weggesloopte kW's (6.038) en GT's (2.224).

Tabel 14: Samenstelling van de vloot en gepresteerde visserij-inspanning in kW-zeedagen, uitgedrukt per vlootsegment van 2004 tot 2006

Vlootsegment (+aangeduide afkortingen in Europees verband)	Totale visserij- inspanning 2004 Alle gebieden	Gepres- teerde dagen in 2004 Alle gebieden	Totale visserij- inspanning 2005 Alle gebieden	Gepres- teerde dagen in 2005 Alle gebieden	Totale visserij- inspanning 2006 Alle gebieden	Gepres- teerde dagen in 2006 Alle gebieden
Boomkor (TBB)	13.900.703	21.336	13.215.070	20.250	12.051.222	17.984
Planken (OTB)	326.878	823	333.204	836	753.204	1.432
Staad want (FGN)	112.741	301	106.517	286	97.952	259
Totale vloot	14.340.322	22.460	13.654.791	21.372	12.902.378	19.675

Ten opzichte van 2004 en van 2005 zijn zowel de visserij-inspanning als de gepresteerde dagen in 2006 gedaald dankzij de afbouw van de vloot.

Van de totale visserij-inspanning in 2004 werden 9.769.504 kW-zeedagen gepresteerd in het kabeljauwherstelgebied, in 2005 waren dit nog slechts 9.331.227 kW/zeedagen, terwijl dit in 2006 verder gedaald is tot 8.855.494 kW/zeedagen. De daling in 2006 is o.a. te wijten aan het feit dat de visserij-inspanning gepresteerd door de boomkorvloot in de i.c.e.s.-zone VIIId vanaf 01 februari 2006 niet meer wordt meegerekend in het kabeljauwherstelgebied.

1.2.3. Structuur van de vissersvloot

Tabel 15: Evolutie van de ouderdom van de vloot

Jaar (toestand op 31/12)	Aantal vaartuigen	Gemiddelde ouderdom van de vloot
2000	127	18 jaar 4 maanden
2001	130	18 jaar 7 maanden
2002	131	18 jaar 10 maanden
2003	126	19 jaar 4 maanden
2004	121	19 jaar 8 maanden
2005	120	20 jaar 10 maanden
2006	107	21 jaar 6 maanden

Op 31 december 2006 kon de vloot ingedeeld worden in volgende ouderdomsklassen:

0 - 5 jaar	: 2 vaartuigen
6 - 10 jaar	: 20 vaartuigen
11 - 15 jaar	: 8 vaartuigen
16 - 20 jaar	: 21 vaartuigen
21 - 25 jaar	: 24 vaartuigen
26 - 29 jaar	: 0 vaartuig
30 jaar en meer	: 28 vaartuigen

Gemiddelde ouderdom van de vloot volgens haven op 31.12.2006 (107 vaartuigen):

Oostende : 28 jaar 2 maanden (28 vaartuigen)
 Zeebrugge : 18 jaar 8 maanden (63 vaartuigen)
 Nieuwpoort : 18 jaar 10 maanden (10 vaartuigen)
 Blankenberge : 12 jaar 4 maanden (4 vaartuigen)
 Andere : 31 jaar 6 maanden (2 vaartuigen)

Eind 2006 ligt de gemiddelde ouderdom reeds op 21 jaar en 6 maanden. Het grootste gedeelte van de vloot (24 vaartuigen) situeert zich in de klasse 16 tot 20 jaar en Oostende is de thuishaven met de oudste vaartuigen.

In de loop van het communautaire programma visserij buiten doelstelling 1 werd op één na, geen enkel nieuwbouwvaartuig aan de vloot toegevoegd. De gemiddelde ouderdom van de vloot is in de periode 2000 – 2006 met drie jaar en twee maanden jaar gestegen.

Tabel 16: Structuur van de vloot volgens segment

Jaar	Groot vlootsegment			Klein vlootsegment			Kustvisserssegment			Totaal		
	Aan tal	kW	GT	Aan tal	kW	GT	Aan tal	kW	GT	Aan tal	kW	GT
2000	61	49.557	17.955	66	13.945	5.099	-	0	0	127	63.502	23.054
2001	64	52.585	19.021	66	13.909	5.070	-	0	0	130	66.494	24.091
2002	65	54.084	19.225	66	13.924	5.056	-	0	0	131	68.008	24.281
2003	64	53.978	19.023	62	13.112	4.776	-	0	0	126	67.090	23.799
2004	63	53.173	18.297	58	12.394	4.455	-	0	0	121	65.567	22.752
2005	63	53.173	18.299	57	12.249	4.285	-	0	0	120	65.422	22.584
2006	56	49.306	16.105	47	10.038	3.741	4	846	189	107	60.190	20.035

Traditioneel werd de Belgische vloot opgedeeld in een groot vlootsegment (motorvermogen > 221 kW) en een klein vlootsegment (motorvermogen ≤ 221 kW).

Bij besluit van de Vlaamse Regering van 16 december 2005 tot de instelling van een visvergunning en houdende tijdelijke maatregelen voor de uitvoering van de communautaire regeling inzake de instandhouding en de duurzame exploitatie van de visbestanden en van kracht op 02 februari 2006 werd een kustvisserssegment ingesteld (motorvermogen ≤ 221 kW en tonnenmaat ≤ 70 GT). In 2006 zijn op vrijwillige basis 4 vaartuigen toegetroten tot het kustvisserssegment. Gedurende vijf jaar mag dergelijk vaartuig zijn motorvermogen niet samenvoegen met het motorvermogen van een ander vaartuig. Ter compensatie mag het kustvissersvaartuig onbeperkt vissen.

Naast deze 4 vaartuigen die voldoen aan de wettelijke bepalingen van het kustvisserssegment zijn er nog een 16-tal kleinere vaartuigen die kustactiviteiten uitoefenen maar ondergebracht zijn in het kleine vlootsegment.

In de loop van 2000 tot 2006, zijnde de duurtijd van het communautaire programma Visserij buiten doelstelling 1, is het totale aantal vaartuigen met 20 eenheden verminderd. Het grote vlootsegment is vrij stabiel gebleven en is slechts wezenlijk gedaald in 2006 ingevolge de slooprondes 2006. Het kleine vlootsegment is flink uitgedund van 66 naar 51 vaartuigen. Naast de slooprondes 2004 en 2006 heeft ook de samenvoeging van motorvermogens voor deze daling gezorgd. Met de creatie van een kustvisserssegment wordt getracht de verdere vermindering van het kleine segment tegen te gaan.

1.2.4. Rechtstreeks met de visserijsector samenhangende werkgelegenheid

- vloot (bemanningen, rederijen): 900 personen (per 1 april 2005 bedroeg het aantal door het Paritair Comité erkende zeevissers 591, nagenoeg 100 % mannelijk). Bij de rederijen ligt de verhouding op 70 % mannen en 30 % vrouwen.
- visverwerking: volgens de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven telde de visverwerkende sector eind 2005 1.329 werknemers waarvan 931 arbeiders en 398 bedienden. De regionale onderverdeling kan worden afgeleid uit de Statinfo van de Sociale Zekerheid: 82 % is werkzaam in Vlaanderen en 18 % is actief in Wallonië. Zowel in Vlaanderen als in Wallonië worden in de visverwerkende nijverheid de arbeidsplaatsen ingenomen door 52% mannen en 48 % vrouwen.
- de afgeleide nevenactiviteiten worden geschat op 5.000 personen.

1.3. Specificiteit van de aquacultuur en van de sector verwerking en commercialisering van visserij- en aquacultuurproducten

Tabel 17: Productie en productiewaarde van aquacultuurproducten in België

Soort	Productie in ton	Waarde (x 1.000 euro)
Forel	1.500	2.500
Karper	400	700
Meerval	250	200
Tilapia	150	300
	2.300	3.700

Toelichting: de productie is beperkt en vooral geconcentreerd op forel, karper en de kweek van enkele soorten in warm water zoals meerval en tilapia.

De karperproductie situeert zich in het Noorden van België en in Oostende is de kweek van oesters gestart. In het arrondissement Hasselt hebben zich een aantal jaren geleden twee bedrijven toegelegd op de kweek van aal (paling) met tegenvallend resultaat en deze activiteiten zijn gestopt.

In bijlage 3 worden aquacultuurbedrijven die eerder hebben beroep gedaan op communautaire bijstand gegroepeerd per statistisch gebied NUTS III en geografisch uitgezet op de kaart van Natura 2000.

Het grootste aandeel van de aquacultuur bevindt zich in Wallonië.

De situatie van de Waalse aquacultuur in een Europese context en de oorzaken van de teloorgang daarvan werden geanalyseerd in 2005.

Enerzijds waren de omstandigheden voor de aquacultuur op mondiaal en op Europees vlak gunstig, met name tussen 1980 en 2000 (met een exponentiële toename van de productie). Anderzijds was er een globale stijging van de consumptie van kweekvis in Europa. Toch heeft Wallonië niet kunnen profiteren van die jarenlange sterke ontwikkeling van de aquacultuur in Europa, met name niet van de ontwikkeling van de zalmteelt, ook al heeft België een lange traditie inzake de kweek van zalmachtigen. Zo lag de productie in 2003 om en bij de 1000 ton per jaar (een cijfer dat door het ontbreken van betrouwbare statistische gegevens slechts bij benadering geldt), wat goed was voor een omzetcijfer van ongeveer 3,7 miljoen € en 137 banen. In 2001 was de Belgische visteeltproductie slechts goed voor ongeveer 5% van de totale visproductie, waarmee ze in Europa op de laatste plaats kwam.

Bovendien stelt men sinds 2000 een aanzienlijke achteruitgang van de zalmkweek vast. De geschatte jaarproductie daalde immers van 1.000 ton in 1990 naar minder dan 400 ton in 2003. In die periode veranderde de Waalse aquacultuur van een aquacultuur die geconcentreerd was op het kweken van zalmachtigen naar een meer gediversifieerde kweek, zowel qua soorten als qua producten. Die achteruitgang is vooral te verklaren door

het faillissement van de groep GABRIEL België in december 2001, dat er kwam in een algemene context van lage prijzen voor viskweekproducten in Europa.

Bij gebrek aan betrouwbare cijfers schatten de professionele verenigingen het aantal nog actieve viskwekerijen op om en bij 60 (bijna allen als nevenactiviteit) met een productie van 250 ton forellen per jaar (2003). Het aantal viskwekerijen en de productiecijfers zouden nog herzien moeten worden naar aanleiding van de huidige dalingen. De evolutie van de forelprijzen toont duidelijk de moeilijkheden aan waarmee de Waalse viskwekerij te kampen heeft. Zo daalde de prijs van de forel wit gedeelte op de Europese markt van 2,79 €/kg in 1987 tot 2,07 €/kg in 2002, d.w.z. een daling van 70% van de waarde in constante frank. In de kleinhandel verkoopt men vandaag de dag de forel tegen dezelfde prijs als in 1985. Bovendien verkoopt België zijn forel duurder dan de meeste Europese landen (na Oostenrijk, Nederland en Portugal). Verschillende elementen verklaren die evolutie. Onze viskwekers slagen er niet in schaalvergrotingen te verwezenlijken zoals in andere producerende landen. Dat hangt samen met de zeer sterke beperkingen die worden opgelegd door een aantal natuurkundige factoren (de geologische omgeving die gunstig is voor kleine hoeveelheden grondwater die makkelijk uitgeput raken in perioden van droogte, een lage waterstand, slechte waterkwaliteit, aanwezigheid van virale ziekten enz.) en met de menselijke omgeving (bevolkingsdichtheid en heel wat zware industrie). Anderzijds stelt men een te zwakke regionale dynamiek vast in de sector (gebrek aan investeringen, aan liquiditeiten binnen de ondernemingen, een weinig flexibele administratie, geen omschakeling, geen antwoord op een specifieke vraag enz.). Er bestaat nochtans toegepast onderzoek dat tot 1999 goed gestimuleerd werd (talrijke universiteiten en hogescholen die actief zijn op dat terrein, aanzienlijke regionale steun tot 1999).

Het vermelden waard is ook de oprichting van GIPPA in 1996 (Groupe d'Intérêt pour les Poissons, la Pêche et l'Aquaculture - "Belangengroep voor vis, visserij en aquacultuur"). GIPPA heeft tot doel om in het Waalse Gewest initiatieven met een wetenschappelijk karakter op het getouw te zetten voor het promoten van de aquacultuur, van de visvangst en van de hydrobiologie in het algemeen. Daarnaast is er ook - in een ander verband - de oprichting van het Maison Wallonne de la Pêche ("Waals Huis voor de Visvangst") in 2001, dat met name tot doel heeft de belangen van de visvangst te verdedigen en de aquatische milieus in het Waalse Gewest te beschermen.

In dat verband moet ook worden gewezen op het project SAUMON 2000. Dat project, dat steun kreeg van het Waalse Gewest, werd gelanceerd in het midden van de jaren '80. Het beoogt het herstel van de biologische cyclus van de zalm in de Waalse waterlopen. Het houdt zich ook bezig met het inrichten van waterlopen zodanig dat de vrije migratie van vis gewaarborgd blijft en met het kweken of aankopen van jonge zalm om opnieuw te kunnen uitzetten in de rivieren. Het project loopt in samenwerking met de Waalse universiteiten en de betrokken openbare beheersinstanties.

Wat er ook van zij, de faillissementen die er geweest zijn tussen 1999 en 2004, hebben geleid tot een terugval van de omzet van de Waalse aquacultuur met 85%. Het gevolg was ook dat ten minste 1/3 van de arbeidsplaatsen verloren ging.

De oorzaken van de terugval van de Waalse aquacultuur zijn vandaag duidelijk bekend:

- De daling van de marktprijs voor forel samenhangend met:
 - de verzadiging van de Europese markt voor forel
 - het verlies van marktaandeel aan zalm.
- De zwakke concurrentiekracht op het vlak van export samenhangend met:
 - weinig concurrentiële productiekosten t.o.v. andere Europese landen
 - de afwezigheid van schaalvergroting met name als gevolg van natuurlijke en menselijke beperkingen binnen het natuurkundige kader.
- De stijging van een aantal belangrijke productiekosten (voedingsmiddelen, energie enz.).

- De stijging van de economische verliezen samenhangend met een toename van de populatie van beschermde viseters (aalscholvers en reigers) in de vijvers.
- Het gebrek aan economische valorisatie van onderzoek door overheidsinstanties in Wallonië, terwijl dat soms op een interessante manier gevaloriseerd wordt in het buitenland.
- Meningsverschillen tussen experts onderling, tussen professionelen onderling en tussen experts en professionelen inzake de richting die men moet uitgaan om de sector verder te ondersteunen en te ontwikkelen
- Gebrek aan opleiding en technische know-how van een aantal producenten, wat herstructureringen, technologische diversificatie of diversificatie van de gekweekte producten / soorten niet ten goede komt.
- Gebrek aan organisatie van het distributiekanaal en het ontbreken van een strategisch plan waarbij alle actoren betrokken worden.
- Samengevat lijkt het erop alsof het Waalse Gewest de jaren van sterke ontwikkeling van de aquacultuur in Europa aan zich heeft laten voorbijgaan. Die vaststelling moet worden genuanceerd in de mate dat men moet erkennen dat het potentieel zeer beperkt is, ten minste als men geen beroep wil doen op dure technologieën zoals gesloten circuits. Wallonië heeft geen toegang tot de zee en is een zeer sterk bevolkte en verstedelijkte ruimte, kenmerken die weinig compatibel zijn met de uitbreiding van de visteelt zoals in Denemarken of in bepaalde regio's in Frankrijk en Italië.

1.4. Visverwerkende nijverheid in België

Eind 2005 waren er bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen 324 visverwerkende inrichtingen bekend, ook al waren er een aantal dat slechts sporadisch vis heeft verwerkt zodat 260 een meer realistisch cijfer is.

Ingevolge de aanbeveling van de Commissie 2003/361/EG van 6 mei 2006 betreffende de definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen kunnen de bedrijven voor afzet en verwerking per categorie als volgt worden opgedeeld:

- grote ondernemingen: 5 bedrijven
- middelgrote ondernemingen: 20 bedrijven
- kleine – en micro ondernemingen: 235 bedrijven

In bijlage 3 worden de visverwerkende bedrijven die eerder hebben beroep gedaan op communautaire bijstand gegroepeerd per statistisch gebied NUTS III en geografisch uitgezet op de kaart van Natura 2000.

Volgens de BTW-statistiek haalde in 2005 de sector in zijn geheel een omzet van 1,21 miljard euro. De industriële productie van bereidingen en conserven van vis bedroeg 60.728 ton in 2003, steeg tot 64.646 ton in 2004 en bereikte 65.588 ton in 2005. 95 % van de visverwerkende bedrijven zijn gelegen in Vlaanderen.

1.5. Vissershavens

In de drie Vlaamse vissershavens Nieuwpoort, Oostende en Zeebrugge beschikt de vloot over aanlegplaatsen, allerhande haveninfrastructuur en een visafslag. In Nieuwpoort is de visveiling een gemeentebedrijf, in Oostende werd een Autonoom Gemeentebedrijf gecreëerd dat de veilingactiviteiten laat uitvoeren door de NV Exploitatie Vismijn Oostende en in Zeebrugge is de visafslag geprivatiseerd.

Tabel 18: Belang van de havens volgens de ingeschreven vaartuigen op 31 december 2006

Haven	Aantal vaartuigen	kW	GT
Zeebrugge	63	42.554	14.632
Oostende	28	12.261	3.749
Nieuwpoort	10	2.379	631
Blankenberge	4	2.575	922
Andere	2	421	101

Tabel 19: Aanvoer in de Belgische havens door Belgische vissersvaartuigen

JAAR	OOSTENDE		ZEEBRUGGE		NIEUWPOORT	
	Aanvoer (ton)	Aantal reizen	Aanvoer (ton)	Aantal reizen	Aanvoer (ton)	Aantal reizen
2000	4.589	2.970	12.457	1.537	535	618
2001	3.617	2.846	13.942	1.661	502	533
2002	4.465	2.398	14.666	1.710	325	432
2003	6.184	2.321	13.627	1.703	296	480
2004	7.773	2.335	12.784	1.527	278	482
2005	8.051	2.143	10.845	1.341	276	504
2006	7.770	2.180	10.033	1.130	179	439

De aanvoer in Oostende maakt sedert 2003 een inhaalbeweging. Het hoge aantal visreizen in Oostende kan verklaard worden door de vele eendagsreizen van de kustvissers. Het aantal visreizen in Zeebrugge daalt sterker dan blijkt uit de aanvoergegevens ingevolge de stijgende aanvoer per koeltransport in deze haven. De aanvoer in Nieuwpoort, veruit de kleinste haven, blijft verder dalen.

1.6. Promotie

Het jaarlijkse visverbruik per capita schommelt de laatste jaren rond de 11,50 kg. Met 12,04 kg per persoon was 2004 een uitschieter terwijl 2006 een cijfer van 11,04 kg optekende. Het grootste deel daarvan werd thuis verbruikt, hoewel het buitenshuis verbruik aanzienlijk is.

Tabel 20: Thuisverbruik van verse vis in België, inclusief verse schaal- en weekdieren

Jaar	kg per capita	euro per capita
2000	7,0	56,0
2001	6,2	52,5
2002	6,3	57,2
2003	7,0	56,9
2004	7,2	57,6
2005	6,8	55,1

Tabel 21: Thuisverbruik per capita van vis per categorie in België

Jaar	kg verse zeevis	kg verse zoetwatervis	kg verse schaal - en weekdieren
2002	2,2	0,9	3,2
2003	2,0	1,0	4,1
2004	2,1	1,0	4,2
2005	1,8	0,9	4,1

Toelichting: het thuisverbruik per capita schommelt de laatste jaren rond de 7 kg verse vis waarvan meer dan de helft wordt ingenomen door schaal- en weekdieren. Uitgedrukt in gewicht speelt de mosselconsumptie een belangrijke rol.

1.7. Controle op de bescherming van de visbestanden

Met betrekking tot de inspectie en controle van de visserij activiteiten in het kader van de bepalingen vervat in het Gemeenschappelijk Visserijbeleid, en van het conserveringsbeleid in het bijzonder, beschikte Vlaanderen over een inspectiecel die bij de Dienst Zeevisserij verbonden is. Deze inspectiecel is aanspreekpunt, voert autonoom controles uit en zorgt voor de coördinatie van de verschillende controle autoriteiten.

Tabel 22: Uitgevoerde controles en opgemaakte processen-verbaal van 2001 tot 2006

Jaar	LAND	ZEE		LUCHT		PV's
	Aantal controleopdrachten	Aantal dagen	Aantal boarding's	Aantal vluchten	Aantal uren	Aantal
2001	92	63	91	36	38	63
2002	96	88	159	45	38,5	49
2003	84	44	84	45	40	59
2004	55	68	78	43	40	53
2005	83	85	151	48	40	34
2006	68	82	163	43	40	34

De relevante nationale visserijwetgeving verleent bevoegdheid aan verschillende controlekorpsen. Zo wordt de Marine aangeduid om zgn. visserijwacht opdrachten op zee uit te voeren. Andere korpsen, zoals de Scheepvaartpolitie en Douane beschikken eveneens over bevoegdheden in die materie. De inspectiecel van de Dienst treedt coördinerend op en verzorgt de permanente opleiding van de verschillende ambtenarenkorpsen.

De inspectiecel beschikt over beperkte personele en materiële middelen. Recentelijk werd echter beslist het personeelskader met 1 deskundige uit te breiden. Gezien deze beperkingen wordt de creatie van synergieën nagestreefd en werden een aantal overeenkomsten afgesloten met andere departementen voor het inzetten van middelen. Zo heeft het Vlaamse gewest (DAB Vloot) recentelijk (2006) middelen aangeduid voor het uitvoeren van controles op zee.

De prioriteiten van de inspectiecel betreffen het uitvoeren van controles aan land (in de visafslagen, de zeehavens, aan boord van vissersvaartuigen, enz.), het uitvoeren van luchtwaarnemingen en het inschepen als adviseur aan boord van visserijwachtschepen. Wat de concrete realisaties betreft, wordt verwezen naar het jaarlijkse controlerapport, dat aan de Europese Commissie wordt overgemaakt.

Er dient gemeld dat naar aanleiding van het vastleggen van een EEZ van België in 1999, regelmatig overleg plaatsvond tussen de verschillende departementen (zowel federaal als Vlaams) met bevoegdheid op zee. Dit heeft in 2005 geleid tot de oprichting van een kustwacht als samenwerkingsplatform tussen de verschillende autoriteiten.

Vlaanderen is voornemens deel te nemen aan de gezamenlijke inzetplannen die het Communautair Controle Agentschap te VIGO zal definiëren. Vooral het inzetten van Vlaamse communautaire inspecteurs is een bijdrage die haalbaar blijkt. Het inzetten van zeegaande middelen zal echter moeilijker verlopen, aangezien de Dienst niet over eigen middelen beschikt.

1.8. Verzameling van gegevens betreffende het GVB

België voldoet aan de bepalingen van de Verordeningen 1543/2000, 1639/2001 en 1581/2004 omtrent de gegevensverzameling op nationaal vlak ten behoeve van het GVB.

Voor de maatregelen op het vlak van het verzamelen van gegevens wordt beroep gedaan op de mogelijkheden die geboden worden in het kader van Raadsverordening (EG) nr. 861/2006 van 22 mei 2006.

Per kwartaal worden in uitvoering van bijlage IIA en IIC van de quotaverordening de gegevens omtrent de visserij-inspanning aan de Commissie overgemaakt.

Om de drie maanden wordt een "snapshot" van het vlootregister elektronisch aan de Commissie gestuurd (Verordening 26/2004). Verordening 80/2001 legt eveneens driemaandelijks gegevensoverdracht op met betrekking tot de aanvoer, de prijzen en de opvang in Belgische havens.

Er bestaan zes meldingen met betrekking tot de vangsten. Vangstrapport A voor aanlandingen door Belgische vaartuigen in Belgische havens en vangstrapport B voor aanlandingen door vreemde vaartuigen in Belgische worden maandelijks verzonden. De vangstrapporten van C tot F worden driemaandelijks verzonden (niet-quota soorten en vangsten in wateren van derde landen).

Maandelijks wordt ook de visserij-inspanning in de westelijke wateren gemeld (Verordeningen 1954/2003, 1415/2004, 2103/2004 en 1804/2005).

2. SWOT-analyse

2.1. De vissersvloot

Sterke punten

- sedert de herfst van 2004 voldoet de Vlaamse vloot aan de Europese referentieniveaus inzake tonnenmaat en motorvermogen;
- door de sloop in de herfst van 2006 daalt de vlootcapaciteit met 9 %, waardoor de economische rendabiliteit op vaartuigniveau stijgt;
- de modernisering van de vloot heeft zich verder doorgezet, zeker in het grote vlootsegment, dat bovendien via modernisering op het vlak van de veiligheid en de arbeidsomstandigheden relatief goed is uitgerust;
- het vloot- en quotabeleid is en wordt nog verder gedifferentieerd naargelang groot- en kleinvlootsegment, met bijzondere aandacht voor het kustsegment;
- verspreide visgronden, waardoor het risico op verplichte vermindering van visserij-inspanning gespreid wordt (zie ook zwak punt);
- een grote specialisatie van de vloot biedt een afzetgarantie en een continue bevoorrading van dure en edele visproducten;
- intensief en gevorderd onderzoek naar en de ontwikkeling van milieu- en energievriendelijke visserijmethoden;
- versterkte sectorale dialoog: vooreerst is er de oprichting van het Vlaamse Visserijcomité (mei 2000), vervolgens de oprichting van de Stichting Duurzame Visserijontwikkeling (SDVO, 2003) en in 2005 de oprichting van een Taskforce naar aanleiding van de zeer sterk gestegen brandstofprijzen;
- een goed uitgebouwd statuut voor de bemanning;
- een goed uitgebouwd controle- en VMS systeem;
- de aanwezige kennis op ILVO-visserij met betrekking tot visserijtechnieken en vlootdynamica ondersteunen de vloot bij het creëren en benutten van kansen op een duurzame en rendabele visserij.

Zwakke punten

- het overgrote deel van de vloot bestaat uit boomkorvaartuigen, die zowel op het vlak van energie (hoge brandstofprijzen) als op het vlak van het milieu problemen kunnen scheppen en moeilijk om te schakelen zijn naar andere vistechnieken;
- rekening houdend met de nog steeds dalende vangstmogelijkheden en hoog blijvende brandstofprijzen, kampt de Vlaamse vissersvloot nog met een overcapaciteit die op minstens 5 % wordt geraamd;
- de zeer slechte financiële situatie, ondermeer te wijten aan de zwakke financiële structuur van een aantal rederijen en mede in de hand gewerkt en versterkt door de dure brandstofprijzen, heeft voor gevolg dat de Vlaamse visserijsector het bijzonder moeilijk heeft, vooral de jonge reders en investeerders zonder reserve;
- niettegenstaande vorig decennium met 20 vaartuigen nog heel wat nieuwbouw werd gerealiseerd, zijn er meer dan 28 vaartuigen ouder dan 30 jaar, vooral in de kustvisserij;
- grote specialisatie en concentratie op bepaalde vissoorten onder meer door de gebruikte vistechnieken (tong, schol, kabeljauw);
- de voornaamste visgronden situeren zich op ver afgelegen gebieden (zie ook sterk punt);
- bemanningsproblemen en opvolgingsproblemen bij de meeste rederijen: opvolging en bemanning wordt immers gehypothekeerd door onzekere toekomstperspectieven en negatief imago;
- gemengde visserij en het daaraan verbonden teruggooi probleem.

Kansen: vooruitzichten tot 2013

- de samenbundeling van de diverse factoren zoals sloop, samenvoeging van motorvermogens, verdere verfijning van het Vlaamse quotabeleid en energiebesparende en selectievere vistechnieken zouden moeten leiden tot een aangepaste vlootcapaciteit waarbij zowel het kleine als het grote vlootsegment de beschikbare quota op termijn op een rendabele wijze zouden kunnen opvissen.
- kwaliteit wordt het motto van de toekomst:
 - behoud van de kwaliteit van de gevangen vis aan boord
 - gescheiden bewaring aan boord is aangewezen: de eerst gevangen en de laatste gevangen vis
 - gepaste keuze van de visserijtechniek
- traceerbaarheid vindt meer en meer ingang;
- instellen van een ECO-label voor de verbeterde boomkorvisserij als tegenpool voor de toenemende druk vanuit de milieuorganisaties;
- verbeteringen van de verblijfs-, arbeids- en leefomstandigheden aan boord;
- diversificatie van de visserijtechnieken met aangepaste vlootsegmenten;
- ingevolge de aanduiding van mariene beschermde gebieden kan een restockingeffect optreden;
- er is een sterke kennis aanwezig bij ILVO-visserij op het vlak van visserijtechnieken en vlootdynamica.

Bedreigingen

- het niet kunnen doorbreken van de éézijdige activiteit van de rederijen;
- onzekerheid voor de toekomst omtrent de staat van de visbestanden, m.a.w. de bedreiging van een nog grotere neerwaartse druk van de vangstmogelijkheden gepaard gaande met een daling van de visserij-inspanning, uitgedrukt in aantal zeedagen;
- verdere afnemende interesse voor het vissersberoep bij jongeren en lacunes in opgeleide bemanning;
- het nog kapitaalintensiever worden van de visserijsector, dit gekoppeld aan een zwakke financiële situatie van heel wat rederijen;
- blijvend hoge energiekosten;
- ingewikkelde reglementering en quotabeperkingen;
- toenemende eisen op vlak van de veiligheid van de vaartuigen;
- toenemende eisen en beperkingen op het vlak van milieu.

2.2. Aqua- en maricultuur

Sterke punten

- de voornaamste opportuniteit zowel voor aqua- als maricultuur heeft te maken met het toenemende verbruik en het positieve imago voor vis, wat resulteert in een vraagmarkt;
- er is een sterke know-how aanwezig bij de onderzoekers zowel aan de Belgische universiteiten als in het Vlaamse Onderzoekcentrum ILVO-visserij;
- er is een goed uitgebouwde forelproductie in Wallonië;
- de huidige afgebakende beschermde mariene zones waarborgen een goede waterkwaliteit voor de maricultuur.

Zwakke punten

- iets nadeligere kostprijs voor de productie t.o.v. buurlanden
- er zijn weinig aangepaste en exploitierbare sites:
 - indien energie vereist is, zijn de warmtebronnen schaars;

- de geografische ligging van de zones ligt ver van de kust waarbij controle bemoeilijkt wordt. Niettegenstaande de bebakening werden de nog kleine experimentele zones soms overvaren en de kweek beschadigd;
- de Belgische kust leent zich moeilijk voor het aanleggen en afbakenen van mariene zones. In het programma 1994-1999 werd dit actieterrein duidelijk overschat zodanig dat het grootste gedeelte van het voorziene budget werd verschoven naar andere actieterreinen.
- o er is een grote behoefte aan risicodragend kapitaal om de aqua- en maricultuur te ontwikkelen;
- o bij aquacultuur (karper en forel) is er de problematiek rond de verwijdering van nutriënten
- o voor het herstelplan voor de Europese aal speelt de bevoorrading van glasaaltjes tot nog toe een beperkende rol;

Kansen: vooruitzichten tot 2013

- o de belangrijke vooruitgang die de jongste jaren werd geboekt op het vlak van teelttechnieken, selectie en genetica zet de Vlaamse Overheid (het beleid en het onderzoek ILVO-Visserij) er toe aan in overleg en in samenwerking met het beroep projecten in de maricultuursector op te starten die technisch en economisch haalbaar zijn. Het gaat hier in eerste instantie om mosselkweek voor de haven van Nieuwpoort en in een latere fase in die gebieden waar windmolenparken komen (o.m. de Thorntonbank). Evenzo omwille van voornoemde vooruitgang worden initiatieven genomen op het vlak van tongkweek en proberen een beperkt aantal aquacultuurbedrijven om grootschaliger te werken door meer intensieve productiemethoden toe te passen en diversificatie in hun aanbod te brengen. Teelt van siervissen is een mogelijk alternatief;
- o nieuwe mogelijkheden voor maricultuur met de nieuwe locatie van windmolenparken.

Bedreigingen

- o de onzekerheid over het financiële resultaat en het welslagen van projecten die dan toch zeer belangrijke investeringen vergen;
- o de toenemende internationale concurrentie met goedkopere import uit de buurlanden;
- o de toenemende eisen op ecologisch vlak: noodzakelijke waterkwaliteit is beperkt beschikbaar, toenemende kosten voor water en waterbehandeling, strenger wordende milieunormen;
- o geografische zones dicht bij de kust kunnen problemen geven met de waterkwaliteit.

2.3. Uitrusting vissershavens met inbegrip van de aanlandingsplaatsen

Sterke punten

- o na de realisatie van de moderniseringswerken is de infrastructuur van de vissershavens en de visveilingen op een behoorlijk peil, zowel op structureel als op sanitair vlak,
- o in de drie visveilingen is de moderne technologie voor het veilen aanwezig;
- o omwille van kleinschaligheid biedt specialisatie kansen voor visveilingen.
- o de visveilingen zijn vlot verbonden met het hinterland, de afzetmarkt, via een goede, verkeersinfrastructuur en aanwezigheid van bedrijventerreinen voor visverwerking
- o steeds meer Belgische vaartuigen landen terug aan in Belgische havens;

Zwakke punten

- de visgronden liggen ver afgelegen van de Belgische havens waardoor er extra inspanningen geleverd moeten worden om kwaliteitsverlies tegen te gaan;
- (dag)verse aanlandingen beperken zich tot de kustvloot;
- aanlegkade in Zeebrugge is krap bemeten.

Kansen: vooruitzichten tot 2013

- goed uitgebouwde voorzieningen: de goede ligging en de aanwezige moderne technologie voor het vermarkten;
- (dag)verse producten en traceerbaarheid dragen bij tot het positieve imago van visserijproducten;
- bijzondere strategische ligging t.o.v. de grote communautaire concurrentiemarkt;
- de organisatie van de afzet wordt samen met de sector geëvalueerd en aangepast.

Bedreigingen

- Vlaanderen kent 3 visveilingen op een kust van 67 km en een gebied met zeer kleine oppervlakte, waardoor schaafeffecten minder kunnen spelen;
- Beperkte wil tot samenwerking tussen de grote visveilingen.

2.4. De visverwerking en afzet

Sterke punten

- voldoen over het algemeen aan de sanitaire normen, terwijl gedeeltelijk reeds HACCP- en ISO-normen werden ingevoerd;
- stijgende vraag naar vis dat een positief imago heeft;
- de recente aanpassing van een aantal gebouwen en installaties in overeenstemming met de door de Europese Gemeenschap opgelegde sanitaire voorschriften voor de sector.

Zwakke punten

- onvoldoende continue bevoorradingsmogelijkheden met vis van eigen bodem of aanlandingen, die een belangrijke invoer van vis uit het buitenland met zich meebrengt;
- het discontinue karakter van de aanvoer van vis wat een grote buffer- en stockage capaciteit vereist op het niveau van de verwerkende bedrijven. Dit bemoeilijkt de prijszetting, vooral voor export en voor die bedrijven die geconfronteerd worden met een gebundelde vraag van de distributiesector;
- wegens de beperkte verwerkingscapaciteit is er een onvoldoende afstemming van de productie op de binnenlandse vraag naar verwerkte vis in diverse vormen, zodat de toegevoegde waarde onvoldoende in België wordt gerealiseerd;
- gebrek aan productvernieuwing en onvoldoende valorisatie van minder gekende vissoorten;
- de tot nog toe onvoldoende traceerbaarheid van de vers aangevoerde vis en het gebrek aan labeling en controlemogelijkheden geven onvoldoende meerwaarde aan topkwaliteitsproducten;

Kansen: vooruitzichten tot 2013

- veel aandacht blijft uitgaan naar de productkwaliteit (voldoen aan de sanitaire voorschriften, het behalen van de HACCP- en andere kwaliteitsnormen) en de verdere modernisering van de bedrijven;

- de toename van de productie blijft essentieel gericht op bevroren en diepgevroren producten enerzijds en op vers gekoelde producten anderzijds;
- procedures en systemen voor de traceerbaarheid vinden ingang.

Bedreigingen

- ontoereikende kapitaal- en managementstructuur voor sommige bedrijven, waardoor zware maar toekomstgerichte investeringen achter blijven;
- de sector heeft het moeilijk om voldoende gekwalificeerd personeel te kunnen aanwerven.

2.5. Promotie van vis en visserijproducten

Sterke punten

- de vispromotie is een ondersteunend element in de commercialisatie van vis;
- promotiecampagnes hebben bijgedragen tot dit toenemende verbruik;
- er is een vraagmarkt naar vis waarbij vis het imago heeft gezond te zijn;
- gevarieerd aanbod via Belgische aanvoer maakt aantrekkelijke promotie mogelijk.

Zwakke punten

- weinig constante aanvoer van minder gekende vissoorten, die de promotie bemoeilijkt;
- veel vissoorten zijn bij de verbruiker niet gekend;
- vis valt moeilijk te promoten bij de jongeren;
- onvoldoende promotie van vis van eigen aanvoer, [in het bijzonder voor schol].

Kansen: vooruitzichten tot 2013

- vis verder promoten kan de aanzet geven tot verbruik van ongekende soorten;
- vis verder promoten naar de non-users kan het verbruik doen stijgen;
- promotie van de traceerbaarheid en kwaliteitsbewaking;
- promotie voor dagverse vis;
- promotie voor "goede vis", afkomstig van duurzame visserij

Bedreigingen

- promotie van vis als gezond product kan enkel slagen als er ook aan de kwaliteit wordt gewerkt;
- het falen van een correcte communicatie rond duurzame visserij.

2.6. Controle

Sterke punten

- beperkte vloot, geen vaartuigen kleiner dan 10 m;
- slechts 2 van de 107 vaartuigen zijn niet uitgerust met VMS;
- een beperkt aantal vissershavens en visafslagen met (gemeentelijke) veilplicht;
- regelmatige coördinatie met naburige lidstaten;
- deelname aan SHARK en Scheveningen-groep.

Zwakke punten

- de vloot is voornamelijk actief buiten de eigen zeegebieden;
- 25 % van de vloot betreft "quotahoppers";
- 30 à 40% van de aanvoer in Belgische havens gebeurt via containertransport.

Kansen

- verhoogde samenwerking tussen partners die bevoegd zijn voor de visserij (creatie van een kustwacht);
- "controleakkoorden" met naburige lidstaten;
- uitwisseling van "intelligence" met naburige lidstaten;
- uitvoering van gezamenlijke inzetplannen in het kader van het controleagentschap.

Bedreigingen

- multilaterale coördinaties verlopen minder soepel dan bilaterale;
- programmering op voorhand van gezamenlijke inzetplannen is niet noodzakelijk compatibel met de visserijpraktijken.

2.7. Gegevensverzameling in de visserijsector

Sterke punten en kansen

- het Belgische programma voor de gegevensverzameling voorziet in de uitvoering van alle modules van de Europese Data Collection Regulation (DCR);
- de nodige fondsen werden voorzien om module E aan te vullen met een nationaal project inzake teruggooi in het Kanaal en de Noordzee;
- het Belgische datacollectie programma scoort zeer hoog in internationale evaluaties op last van de Europese Commissie.

Zwakke punten en bedreigingen

- ingevolge personele beperkingen wordt enkel het minimumprogramma uitgevoerd, met uitzondering van module F;
- niet uniforme benadering van economische gegevens en hun interpretatie;
- opvragen van informatie, in het kader van de DCR, die al beschikbaar is op grond van andere verordeningen;
- de sector stelt zich vragen met betrekking tot de kosten-baten verhouding van de verplichte gegevensverzameling.

3. Doelstellingen en prioriteiten

3.1. Algemeen internationaal kader

Het Europese kader van onderhavig Nationaal Strategisch Plan wordt bepaald door de Verordening (EG) nr. 1198/2006 van de Raad van 27 juli 2006 inzake het Europees Visserijfonds en door Verordening (EG) nr. 2371/2002 van de Raad van 20 december 2002 inzake de instandhouding en duurzame exploitatie van de visbestanden in het kader van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid. Beiden hebben een gemeenschappelijk doel, met name het bevorderen van duurzame ontwikkelingen in de Europese visserijsector.

De Lissabonagenda van maart 2000 alsook de Europese raad van Göteborg van 15 en 16 juni 2001 voorzagen in een gemeenschappelijke visie namelijk dat "goede economische prestaties moeten samengaan met een duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen".

De Lissabonstrategie voorziet dat de EU de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie van de wereld moet worden en in staat is tot duurzame economische groei, met meer en betere banen en een hechtere sociale samenhang. Het nationaal strategisch referentiekader van België dat uitvoering geeft aan de Lissabonstrategie werd door de Commissie goedgekeurd in oktober 2007.

België heeft rekening gehouden met de doelstellingen van de Lissabonstrategie voor groei en werkgelegenheid: zo wil het tegen 2010 3% van zijn bbp in onderzoek en ontwikkeling investeren. De arbeidsparticipatie moet worden opgetrokken tot 70% voor de gehele bevolking, 60% voor vrouwen en 50% voor werknemers tussen 55 en 64 jaar.

Dit strategisch document vormt het kader voor de besteding van 2,258 miljard euro aan steun uit hoofde van het cohesiebeleid in België tijdens de nieuwe programmaperiode 2007-2013. België heeft de volgende prioriteiten vastgesteld: het economische klimaat en de steun aan bedrijven (met name kmo's), met bijzondere aandacht voor onderzoek en innovatie; opleiding, werkgelegenheid voor prioritaire groepen, human resources management en sociale integratie; milieu, risicopreventie en energiebeleid; en duurzame ontwikkeling. De doelstellingen van het nationaal strategisch referentiekader worden via 17 operationele programma's ten uitvoer gelegd.

Op internationaal vlak is visserij steeds meer het onderwerp van maatschappelijke discussie en onderdeel van strategieën, die zijn gericht op de bescherming van ecosystemen. Op internationaal vlak verwerft de samenhang tussen visserij, natuur en lokale belangen grote aandacht. Ook binnen de EU wordt gestreefd naar een meer integraal maritiem.

Er kan ook verwezen worden naar de World summit on sustainable development in 2002 in Johannesburg, waar het principe van 'maximum duurzame opbrengst' (MSY) is geïntroduceerd. Dit principe zal in het GVB geïmplementeerd worden.

3.2. Het Europese visserijbeleid

De voor de sector gestelde doelstellingen houden rekening met de restricties die met het oog op een duurzame hervorming door Europa worden opgelegd (zie hervorming GVB in 2002). Het gevolg van de gespreide activiteiten betekent voor de Belgische vloot dat ze onderhevig is aan allerlei beperkingen, zoals:

- Het kabeljauwherstelplan waarbij een beperking van het aantal communautaire zeedagen wordt opgelegd in functie van het type vistuig in de i.c.e.s.-zones IV, VIa, VIIa, VIId en de EG-wateren van i.c.e.s.-zone IIa.;
- In de Ierse zee geldt eveneens een bijkomende beperking in de "horseshoe";
- Het plan voor het herstel van bepaalde zuidelijke heekbestanden en

- nephropsbestanden in de i.c.e.s.-zone VIIIA waarbij een beperking van de visserij-inspanning wordt opgelegd;
- Het plan voor het herstel van het tongbestand in de i.c.e.s.-zone VIIe waarbij een beperking van de visserij-inspanning wordt opgelegd;
- Het meerjarenplan voor het herstel van het tongbestand in de i.c.e.s.-zones VIIIA,b waarbij een globale beperking van de tonnage wordt opgelegd of waarbij de visserij-inspanning wordt beperkt;
- Jaarlijkse sluiting in februari en maart van de drie visvakken 30 E4, 31 E4 en 32 E3 in de i.c.e.s.-zones VIII f,g;
- Een toekomstig beheersplan tong en schol in de Noordzee;
- Mogelijke implementatie van een geheel of gedeeltelijk discardverbod.

De TAC's zijn de laatste jaren gevoelig gedaald, en met het oog op het overgegaan naar een beheerssysteem MSY (Maximum Sustainable Yield) mag verwacht worden dat de TAC's de komende 5 jaar mogelijks met nog 30 % zullen dalen. Gezien dit gegeven, het feit dat de sector onderhevig is aan hoge brandstofprijzen en wisselende visprijzen, wordt de Vlaamse vloot geconfronteerd met een zware uitdaging. Dit wordt nog versterkt door de beperkte omvang van de vloot.

De Vlaamse overheid heeft daarom resoluut gekozen voor een lange termijn visie voor een duurzame Vlaamse visserijsector.

3.3. De lange termijnvisie van de Vlaamse overheid inzake een duurzame Vlaamse zeevisserijsector

Samengevat komt de Vlaamse langetermijnvisie inzake zeevisserij hierop neer :

- De Vlaamse overheid kiest voor het behoud van een onafhankelijke en rendabele Vlaamse zeevisserij die beantwoordt aan de doelstellingen van het GVB, en die voldoende rekening houdt met de economische, ecologische en sociale aspecten van de sector.
- De Vlaamse Overheid zal er alles aan doen om te wegen op het Europees besluitvormingsproces door een actieve betrokkenheid bij en opvolging van het GVB. Het blijft evenwel aan de actoren van de Vlaamse visserijsector zélf om het GVB op het terrein te realiseren.
- Een vlotte samenwerking tussen alle actoren binnen de keten is daarbij een absolute vereiste.
- Er wordt gestreefd naar een vereenvoudigd quotabeheer en een aangepast vlootbeleid. Bedoeling is de reders een grotere flexibiliteit te geven om, binnen de mogelijkheden geboden door de EU (incl. de TAC's) in te spelen op wijzende externe factoren (markt, weer, ..) Bovendien wordt gestreefd naar de bestendinging van het kleine vlootsegment.
- Een goede omkadering, zowel vanuit financieel oogpunt als vanuit onderzoek en voorlichting, moet ertoe bijdragen dat de Vlaamse vissers op een rendabele maar ook ecologisch verantwoorde manier kunnen blijven vissen.

Kwaliteit, innovatie, samenwerking en verjonging zijn de sleutelbegrippen waarvan vertrokken wordt en die gestalte moeten geven aan voornoemde langetermijnvisie. Concreet wordt dit vertaald in vijf sleutelementen voor het beleid:

- Het quotabeheer, het vlootbeleid en de organisatie van de afzet worden samen met de sector geëvalueerd en zo nodig aangepast.
- De modernisering van de vloot, de uitrusting van de vissershavens en de visverwerkende sector blijven prioritair bij de besteding van de Europese en Vlaamse middelen.
- Een doorgedreven communicatie en samenwerking tussen wetenschappelijk onderzoek en sector moeten de voorgestelde beleidsopties een breder draagvlak geven.
- Onderzoek naar nieuwe visserijmethodes en de mogelijkheden voor maricultuur als bijdrage tot een meer duurzame visserij zowel ecologisch als economisch.

- Intersectoraal, interbestuurlijk en interdepartementaal overleg over de manier waarop het visserijonderwijs en de beroepsopleiding van vissers in de toekomst het best georganiseerd worden.

Een "Globaal actie- en herstructureringsplan" is het concrete antwoord van de Vlaamse overheid. Dit plan is opgebouwd rond drie pijlers: het vlootbeleid, het quotabeleid en het ondersteunende beleid.

In bijlage 4 wordt een samenvatting gegeven van dit plan. Tal van zaken zijn intussen gerealiseerd waarvan een aantal binnenkort aan evaluatie toe zijn, zoals de toewijzing van quota op kW-basis en de sloopcriteria. Andere maatregelen of initiatieven daarentegen dienen uitgewerkt te worden.

3.4. Waar naartoe: een toekomstige duurzame visserijsector in cijfers

3.4.1. Een toekomstgerichte vlootstructuur, energie- en milieuvriendelijkere vistechnieken, en diversificatie ...

Intensief overleg tussen overheid, reders en vertegenwoordigers van de visserij in de periode augustus 2005 - februari 2006, mede op grond van de economische scenarioanalyse als hiervoor besproken, heeft geresulteerd in het volgende toekomstbeeld van een duurzame Vlaamse visserijsector:

Rekening houdend dat de vangstmogelijkheden en kostenstructuur de komende jaren niet noemenswaardig zullen verbeteren, wordt volgende vlootstructuur wenselijk geacht:

- Een kustsegment (vaartuigen $\leq 70\text{BT}$ en $\leq 221\text{kW}$, maximaal 24 uur buitengaats met vertrek en aankomst in een Belgische haven):
10% (ca.10 vaartuigen);
 - Een klein segment (vaartuigen $\leq 221\text{kW}$ die niet behoren tot het kustsegment):
40% (ca. 35-40 vaartuigen);
 - Een groot segment (vaartuigen $> 221\text{kW}$): 50% (ca. 40-45 vaartuigen).
- Voor alle sleepnetvisserijen is het van belang een verbeterde soort- en lengteselectiviteit van de bestaande vistuigen te realiseren, en over te schakelen op energiezuinigere visserijtechnieken. De mogelijkheid om over te schakelen naar milieuvriendelijkere (bio-)brandstof wordt verder onderzocht.
 - Het vlootbeleid dient in de toekomst (zoals in het verleden) gedifferentieerd te blijven met name een groot- en klein vlootsegment, met bijzondere aandacht voor het kustsegment.
 - In het kader van duurzame visserij lijkt aquacultuur een valabel alternatief te worden voor reders van enkele vaartuigen die willen stoppen met de traditionele visvangst. Voor de betrokken reders betekent dit met andere woorden diversificatie.

Het kustsegment kan zich toeleggen op het aanlanden van dagverse kwaliteitsproducten. Naast de afzet van traditionele platvissoorten kan dit vlootsegment ook voldoen aan de vraag naar dagverse garnaal, met de hengel1 gevangen zeebaars en andere dagverse duurdere vissoorten. Mogelijk kan dit segment in de toekomst ook meerwaarde creëren door, net als een deel van de Spaanse vissersvloot, toeristen mee aan boord te nemen.

Zo kan een al dan niet seizoensgebonden overstap naar het outriggersysteem (vissen met borden vanuit de gieken) een brandstofbesparend alternatief vormen voor het boomkortuig. Het Outrigger II project dat momenteel loopt heeft als doel de efficiëntie en toepasbaarheid van het outriggersysteem te vergroten; de eerste resultaten en

1 Passieve visserijtechnieken (hengelen) kunnen voor een aantal vaartuigen interessant zijn en in de praktijk zijn enkele voorbeelden gekend op grotere vaartuigen. Een sectorbreed onderzoek naar de 'economische haalbaarheid' van die technieken is nog niet uitgevoerd.

gerealiseerde brandstofbesparing zijn zeer bemoedigend. Ook een overstap van een deel van de vloot naar alternatieve visserijen zoals staande want, hengelen, twinrigger, Deense zegen en elektrisch vissen op garnaal kunnen op lange termijn de flexibiliteit en rendabiliteit van de Vlaamse vloot verhogen.

Het kleine vlootsegment kan zich in de toekomst eventueel richten op de seizoensgebonden garnaalvangst; de grotere vaartuigen van het kleine segment en het grote vlootsegment kunnen zich (seizoensgebonden) meer toespitsen op het vangen van langoustine, zeebaars, inktvis,

Het is belangrijk te streven naar een duurzame visserij gebaseerd op een optimale vlootstructuur met een uitgebalanceerde keuze van vaartuigtypes en visserijmethodes waarbij de zorg voor kwaliteit van het product een belangrijke meerwaarde kan creëren.

De bedoeling is dat de toekomstige vlootstructuur resulteert in een evenwicht tussen visserij-inspanning en beschikbare visbestanden.

In Europese context kan er slechts een evenwicht ontstaan indien de vloten van andere lidstaten die op dezelfde bestanden vissen eveneens op gepaste wijze worden geherstructureerd.

De EVF-verordening bepaalt dat de visserij-inspanning dient te worden vastgesteld in overeenstemming met artikel 22 van deze verordening, die dan op zijn beurt verwijst naar artikel 11, lid 1 van de basisverordening nr. 2371/2002.

Het "Globaal Actie- en Herstructureringsplan" dient niet enkel gezien te worden in het kader van een mogelijke toekenning van staatssteun maar is ook een document dat een vlootstructuur heeft uitgetekend om een evenwicht te bereiken tussen vloot en visbestanden. Op korte termijn heeft dit zelfs geleid tot de sloop van 9 vaartuigen.

De opgelegde visserij-inspanning van diverse herstel- of beheersplannen wordt elk jaar vastgelegd in de bijlage van de quotaverordening. In concordantie met deze bepalingen wordt in januari van elk jaar reglementering uitgevaardigd die de visserij-inspanning en vangsthoeveelheden voor de Belgische vloot afstemt op de Europese beperkingen. Dit mag dan ook worden opgevat als zijnde een plan dat tegemoet komt aan artikel 11, lid 1 van verordening nr. 2371/2002.

3.4.2. Bescherming en ontwikkeling van de aquatische fauna en flora

In 2005 werden door België vijf mariene beschermde gebieden aangeduid in het kader van de vogel- en habitatrictlijn. Onderzoeksinitiatieven ter bescherming of verbetering van het milieu in het kader van Natura 2000, waar zij rechtstreeks visserijactiviteiten betreffen, kunnen worden ontwikkeld.

3.4.3. Mogelijkheden van aqua- en maricultuur aanwenden

Zoals reeds vermeld onder 3.4.1. lijkt aquacultuur een valabel alternatief te worden voor reders van enkele vaartuigen die willen stoppen met de traditionele visvangst.

De ontwikkeling van maricultuur wordt bewerkstelligd door de afbakening van mariene zones te ondersteunen, door de inzet van de wetenschappelijke kennis aanwezig in Vlaanderen en door de productie van schelpdieren (in een eerste fase de mosselcultuur) in die zones te stimuleren, aanvankelijk op experimentele schaal en bij wellukken op commerciële basis (o.a. op de Thornton Bank).

De traditionele aquacultuur in Vlaanderen is van geringe betekenis. Noch voor paling (bestemd voor rokerijen) noch voor karper (uitgezet als pootvis voor herbevolking) zijn er

de natuurlijke voorwaarden in Vlaanderen als gunstig te omschrijven, voornamelijk als gevolg van een tekort aan zoet water en zijn de economische perspectieven als goed te bestempelen.

Verbeterde en intensievere recirculatietechnieken creëren nieuwe mogelijkheden voor de ontwikkeling van alternatieve productiemethoden zoals intensieve viskweek, m.a.w. reconversie van conventionele productie naar aquacultuur in vaste installaties. Veel interesse wordt betoond voor tongkweek.

Aan Waalse zijde komt het er in eerste instantie op aan om de vistelers die actief zijn en die zich wensen aan te passen aan de nieuwe eisen van de markt te ondersteunen en om te zorgen voor een omgeving die de ontwikkeling van de sector ten goede komt.

Oprichting van een Conseil de Filière Piscicole ("Raad voor de Visteelt")

Om de hele visteelt in Wallonië nieuw leven in te blazen moet een Conseil de Filière Wallonne Piscicole ("Waalse Raad voor de Visteelt") worden opgericht. In de raad van bestuur daarvan moeten dan vertegenwoordigers zetelen van de producenten (vistelers), van de visverwerkende nijverheid en van de distributeurs van visproducten.

De Raad zal tot doel hebben een strategisch plan voor de ontwikkeling van de sector op te stellen, uitgaande van een SWOT-analyse. Daarna moeten concrete acties worden voorgesteld om een antwoord te geven op de teloorgang van de visteelt in Wallonië en om de sector in zijn geheel te reorganiseren. Die acties moeten een technisch of commercieel (promotie) karakter hebben. De Raad zal bovendien de opdracht krijgen om de belangen van de sector bij de regionale, nationale en internationale instanties te verdedigen en originele initiatieven te ontwikkelen in overleg met de verschillende actoren (opzetten van coöperatieven, deelname aan manifestaties, zoeken naar partnerships).

3.4.4. Verwerking en commercialisering van visserij- en aquacultuurproducten

Deze sector heeft betrekking op de verwerking van zeevis (zalm, krab, zeepaling e.d.) of van zoetwatervis (voornamelijk forel maar met pogingen tot diversificatie naar andere soorten toe).

Deze laatste activiteit biedt de mogelijkheid om een meerwaarde te creëren in bepaalde visteeltbedrijven in Wallonië. De circuits voor het commercialiseren van de verwerkte producten (gerookt, conserven, terrines, quenelles, gemarineerde producten enz.) zijn rechtstreekse verkoop door de visteler, distributie door supermarkten, levering aan de horeca e.d.

3.4.5. De bescherming en de valorisatie van het aquatisch milieu in het Waalse Gewest

Het tot stand komen van verschillende Europese richtlijnen (de kaderrichtlijn water; de vogelrichtlijn en de habitatrichtlijn die samen Natura 2000 vormen) en de toepassing ervan door de verschillende lidstaten van de Europese Unie zijn kenmerkend voor een nieuwe aanpak in het beheer van de waterlopen in Europa. Daarbij wordt de klemtoon gelegd op het begrijpen en het beschermen van het biologische en ecologische karakter van de vochtige gebieden in de brede zin van het woord, met inbegrip van de rivieren en de meren.

Zo concentreert het netwerk Natura 2000 (aangenomen door de Waalse regering) zich sterk rond ons hydrografisch netwerk. De kaart met de voor Natura 2000 weerhouden gebieden bevindt zich in bijlage 3. Op de site <http://natura2000.wallonie.be> is er een gedetailleerde en interactieve cartografie beschikbaar van de Natura 2000 gebieden.

Een van de uitdagingen van de kaderrichtlijn voor de aquatische milieus in het algemeen en de Natura 2000-habitats in het bijzonder ligt in het opnieuw tot stand brengen van een continuïteit langs de waterlopen en heeft met name betrekking op het opheffen van de

fysieke obstakels voor een vrije migratie van vissen. Een andere uitdaging van het Netwerk Natura in een waterloop is het behoud of de verbetering van de natuurkundige en chemische kwaliteit van de wateren en het reduceren van de sedimentdruk. Die parameters zijn immers onontbeerlijk voor een goed behoud van de soorten populaties die worden gevisieerd door de richtlijn 92/43/CEE, en voor de gemeenschappen van macrofyten, ongewervelde dieren en vissen, biologische indicatoren van de Kaderrichtlijn Water (Richtlijn 2000/60/CE).

Het evalueren van de visgemeenschappen speelt een sleutelrol in de Kaderrichtlijn Water. Het beoordelen van de ecologische toestand van de watermassa's berust immers voornamelijk op elementen van biologische kwaliteit, o.a. de visfauna, onderzocht op basis van de rijkdom en de samenstelling van de verschillende soorten, hun abundantie en hun leeftijdsstructuur. Overigens wordt ook rekening gehouden met elementen op het vlak van fysicochemische en hydromorfologische kwaliteit die de biologie ondersteunen. Om een classificatie van de watermassa's mogelijk te maken, heeft de richtlijn voorzien in het installeren van een toezichtsnetwerk, op basis waarvan die elementen moeten worden beoordeeld. Die beoordelingen bieden de mogelijkheid om de watermassa's in te delen bij een van de vijf klassen die zijn vastgelegd in de richtlijn: zeer goede toestand, goede toestand, matige toestand, ontoereikende toestand of slechte toestand. Het uiteindelijke doel van de Kaderrichtlijn Water is de toestand "goed" te bereiken in 2015 voor alle wateren (behalve uitzonderingen) en ervoor te zorgen dat zij niet achteruitgaan. Indien het gaat om kunstmatige watermassa's (kanalen, stuwmeren zouden normaal gesproken moeten terugkomen onder sterk veranderde watermassa's) of om sterk veranderde watermassa's (vanuit hydromorfologisch standpunt), is het doel het bereiken van een goed "potentieel". Vissen zijn bijzonder gevoelig voor hydromorfologische veranderingen en zouden dan ook een belangrijke rol moeten spelen in het definiëren van dat "goed potentieel". Een watermassa kan bijgevolg zeer goed de vooropgestelde doelen niet bereiken enkel en alleen omdat de visfauna er verstoord is. Indien er een afwijking ten opzichte van de doelstelling wordt vastgesteld (d.w.z. indien de watermassa riskeert de doelstellingen die werden vastgelegd door de richtlijn niet te halen) moet men de parameters vastleggen die daarvoor verantwoordelijk zijn en tevens nagaan wat de oorsprong van die afwijking is, om de meest efficiënte maatregelen (=initiatieven) te kunnen selecteren. Al naargelang van de druk en de impact op de watermassa wordt bij het kiezen van de bijkomende maatregelen die nodig zijn om een goede ecologische toestand te bereiken, uitgegaan van een algemene catalogus van potentiële maatregelen die is aangepast aan het Waalse Gewest (tabel 22). Die maatregelen worden vervolgens in volgorde van prioriteit geplaatst op basis van hun doeltreffendheid en van wat zij kosten (kosten-baten-analyse van bijlage III van de Kaderrichtlijn Water).

Het is duidelijk dat wordt overwogen vis opnieuw uit te zetten als dat nodig is, teneinde bedreigde populaties weer een kans te geven. Daarbij wordt zoveel mogelijk gedacht aan het opnieuw uitzetten van wilde vissoorten. Door een beroep te doen op inheemse soorten is het de bedoeling het proces te optimaliseren en het aantal soorten te beperken dat niet compatibel is met de natuurlijke omgeving van de rivier. Tevens wil men optimaal gebruik maken van het potentieel dat geboden wordt door het milieu en de autochtone soorten zoveel mogelijk beschermen.

Wat meer specifiek de vrije migratie van vissoorten aangaat, moet men ook verwijzen naar de Beschikking van 26 april die werd getroffen door het Comité van Ministers van de Economische Unie BENELUX met betrekking tot de vrije migratie van vissoorten in de hydrografische stroomgebieden van de BENELUX-landen, BENELUX M(96)5, overgenomen in 1999 door de ICBM (Internationale Commissie voor de Bescherming van de Maas). Uit die beschikking blijkt vooral dat de regeringen de vrije migratie van vissoorten in al hun hydrografische stroomgebieden waarborgen door met name de migratie van anadrome en katadrome trekvissoorten naar de belangrijkste paai- en opgroeigebieden te waarborgen en door de migratie mogelijk te maken van alle soorten vissen in alle hydrografische stroomgebieden tegen 1 januari 2010. De Ourthe moest tegen 1 januari 2002 ten laatste open zijn.

Eveneens belangrijk is het feit dat gelet op de catastrofale vermindering die werd vastgesteld in de populaties van Europese paling, de lidstaten op voorstel van de Commissie een beheersprogramma zouden moeten uitwerken voor paling voor hun betrokken stroombekkens. Dat programma moet onder andere de middelen omvatten die moeten worden ingezet om voor het stroombekken in kwestie een voldoende ontsnappingspercentage te waarborgen van een biomassa van volwassen paling. Het is duidelijk dat een aantal aanpassingen nodig zullen zijn voor de vrije migratie van deze vis, zowel om stroomopwaarts te migreren maar vooral ook, wat deze vissoort aangaat, voor migratie stroomafwaarts.

Voor de toekomst, met name op vraag van de vistelers maar ook afhankelijk van technisch gunstige perspectieven of van bepaalde milieubehoefte waaraan men moet voldoen, zou de Waalse aquacultuur zich moeten toespitsen op:

- het telen van forel in halfintensieve of intensieve omstandigheden om ze opnieuw uit te zetten in waterlopen (belang van de lokale vissoorten) of voor menselijke consumptie (mogelijkheid voor een kwaliteitslabel)
- een aquacultuur met een soortendiversificatie voor het ontwikkelen en het herstel van de aquatische rijkdommen en van onze waterlopen en tevens voor de recreatieve visvangst (nood aan soorten die op dit ogenblik niet worden geproduceerd in de visteelt zoals de barbeel, de serpeling enz.). De zalmcultuur van Erezée zou binnenkort eveneens operationeel moeten zijn (productie van zalmachtigen voor het herinvoeren van de soort in het Maasbekken).
- aquacultuur in een gesloten circuit en gediversifieerde aquacultuur voor menselijke consumptie.

De negatieve impact van visetende vogels op de Waalse visteelt is eveneens een probleem en er moeten concrete beschermingsmaatregelen worden genomen of verder gehandhaafd om dat te verhelpen.

Er moet eveneens worden gewezen op de technische aanpassing die wenselijk of zelfs verplicht is bij visteelt die zich bevindt in of hogerop stroomopwaarts ligt ten opzichte van sites die zijn aangeduid in Natura 2000-gebieden.

3.4.6. Diergezondheid: streven naar status 'vrij van ziekte' ...

Totnogtoe erkende de Europese wetgeving de status (erkend) ziektevrij alleen voor een gebied of een afzonderlijk bedrijf. De criteria om deze status te bekomen waren zodanig dat België dit vanwege de ligging van zijn stroomgebied nooit kon krijgen. In samenhang met de nieuwe richtlijn zal de status "vrij van een ziekte" kunnen worden toegekend aan een lidstaat als geheel, aan een gebied of aan een compartiment. De voorschriften met betrekking tot de bewaking, de bufferzones, de bemonsterings- en diagnosemethoden die worden gebruikt om de status "ziektevrij" te bevestigen moeten nog door de Europese Commissie worden aangenomen. Op grond van deze nieuwe wetgeving kan het bestaande bestrijdingsplan niettemin worden gevaloriseerd en goedgekeurd door de Europese Commissie. Er zouden echter enkele aanpassingen nodig kunnen zijn al naargelang van de nieuwe voorschriften van de richtlijn en de latere secundaire wetgeving.

De Richtlijn van de Raad inzake veterinairerechtelijke voorschriften voor aquacultuurdieren en producten daarvan en betreffende de preventie en bestrijding van bepaalde ziekten bij waterdieren en de bestrijdingsmaatregelen tegen deze ziekten, die op 24 oktober 2006 werd goedgekeurd, actualiseert, herschikt en consolideert de veterinairerechtelijke voorschriften op het gebied van de handel in aquacultuurproducten, inclusief ziektepreventie en -bestrijding. Deze richtlijn treedt op 1 augustus 2008 in werking.

3.4.7. Kwaliteitsverhoging in de ganse keten moet leiden tot hogere toegevoegde waarde.

Gemeten naar volume is de visverwerking in grote mate gelegen rond de visveilingen. Over het algemeen wordt voldaan aan de sanitaire normen terwijl gedeeltelijk reeds HACCP- en ISO-normen werden ingevoerd.

Bij het ondersteunende beleid zal veel aandacht blijven uitgaan naar de productkwaliteit en de verdere modernisering van de bedrijven. De toename van de productie zal essentieel gericht blijven op diepgevroren producten enerzijds en op vers gekoelde producten anderzijds voor horeca en distributiesector anderzijds.

Het kunnen leveren van (Dag)verse producten in de juiste conditionering, samengaand met initiatieven rond traceerbaarheid moeten het garantielabel worden voor een lonende afzet. De organisatie van de afzet in de eerste fase van vermarkting wordt samen met de sector geëvalueerd en aangepast.

In Wallonië zal de steun aan de sector vooral bijdragen aan de verhoging van de productie, de productkwaliteit (voldoen aan de sanitaire normen, de HACCP normen, ...), de modernisering van de installaties en de traceerbaarheid.

Zo nodig kan de technische aanpassing van de installaties die in of stroomopwaarts gelegen zijn van Natura 2000 gebieden in rekening gebracht worden (komt voor zo ver ons bekend zelden voor).

3.4.8. Collectieve acties: innovatie en communicatie.

De doelstelling van de collectieve acties, uitgevoerd door het bedrijfsleven en andere marktdeelnemers, richt zich op verbetering van alle aspecten die betrekking hebben op de vloot en de visvangst en de vissers (selectiviteit, vistechnieken, veiligheid, kwaliteit, opleiding). Innovatieve projecten moeten onderzocht en uitgetest worden op niveau van de vaartuigen. Via een gepaste communicatie en sensibilisatie moet de sector aangezet worden succesvolle en haalbare vernieuwingen te implementeren.

Collectieve acties hebben evenzeer tot doel hebben het milieuaspect in het daglicht te brengen alsook het reduceren van de ecologische impact van de visserij, gekoppeld aan initiatieven van communicatie naar de bevolking toe.

3.4.9. Behoud van het natuurlijk biotoop is essentieel voor het behoud van visbestanden.

Aangezien het palingbestand zich niet binnen veilige biologische grenzen bevindt is een communautair actieplan opgesteld. In Vlaanderen is de doelstelling tegemoet te komen aan de door Europa opgelegde palingbeheersplannen conform de raadsverordening. Aangezien uitzetting van glasaal is voorzien bij communautaire regelgeving zal aangekochte glasaal worden uitgezet.

Voor de financiering van de bescherming en ontwikkeling van het palingbestand is dubbel financiering uitgesloten. Er zal enkel beroep worden gedaan op fondsen uit het EVF en niet uit LIFE+, uit het ELFPO (Plattelandsontwikkeling), uit het Cohesie Fonds noch op fondsen uit het EFRO (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling). Zie verder in hoofdstuk 6.5. onder complementariteit.

Om vis die stroomopwaarts migreert opnieuw de nodige kansen te geven, heeft het Waalse Gewest van zijn kant verschillende studies gefinancierd om na te gaan wat prioritair moet worden gedaan, in functie van biologische criteria en aspecten van de visteelt, om doorgangen voor vissen te bouwen. Met die prioriteiten kan rekening worden gehouden op regionaal niveau (door opnieuw de voorkeur te geven aan vissoorten die sterk migreren zoals zalm, zeeforel of paling) of op een meer lokaal niveau, waar oordeelkundige ingrepen

een aantal ecologische voordelen met zich mee zullen brengen.

Voor dat programma voor het inrichten van doorgangen voor vis zodat die stroomopwaarts kan migreren, zullen zeer aanzienlijke financiële middelen moeten worden vrijgemaakt. De nodige investeringen zullen uiteraard variabel zijn in functie van de omvang van de afdamming die moet worden aangebracht en van de plaats ervan in het hydrografische net.

Er moet ook gezocht worden naar oplossingen zodat de vis stroomafwaarts kan migreren (doorgangen in de nabijheid van hydro-elektrische centrales, bouwen van de nodige schuttingen,...).

Er werd een lijst opgesteld van de initiatieven terzake die betrekking hebben op de hydromorfologie. Enkele van die initiatieven zijn intussen reeds uitgewerkt. Daartoe behoren o.a.:

- aanpassingen voor het herstel van de aquatische habitat ten voordele van de vissen
- maatregelen ter bescherming van de habitat van de vissen tegen bevoeiing met vruchtbaar slib (lokale acties voor het beperken van de rechtstreekse toegang van het vee tot waterlopen door het plaatsen van afsluitingen en drinkbakken).

Ten slotte moet er ook nog apparatuur worden geplaatst om bepaalde vogels weg te houden van die delen van waterlopen die gevoelig zijn voor rooftochten door visetende vogels of moeten er systemen worden gebouwd waar de vis zich kan schuilhouden, ten einde de vispopulatie te beschermen tegen die vogels.

3.4.10. Vissershavens met inbegrip van de aanlandingsplaatsen, aangepast aan onze vloot.

De infrastructuur van de Belgische vissershavens bevindt zich zowel logistiek, sanitair als technologisch op een behoorlijk peil dankzij verschillende modernisatieprojecten. Verdere investeringen zoals het verlengen van de kade kunnen bijdragen tot een nog betere dienstverlening aan de vissers en reders in de havens.

M.b.t. de veilingen is een betere samenwerking absoluut noodzakelijk. Er zal dus extra aandacht gaan naar initiatieven die gericht zijn op en/of leiden tot samenwerking. Optimaal is dat men weliswaar misschien wel meerdere aanlandingsplaatsen met bijbehorende behandelingsruimte behoudt, maar dat men uiteindelijk komt tot één verkoopsapparaat. Een vorm van simultaan verkopen is daarbij het minimale.

3.4.11. Vis en visserijproducten actiever promoten.

Er is een stijgende vraag naar vis en vis heeft het imago gezond te zijn. De vispromotie moet dan ook een ondersteunend element worden en de commercialisatie van vis en promotiecampagnes moeten verder blijven bijdragen tot dit toenemende verbruik.

Vis verder promoten kan de aanzet geven tot verbruik van ongekende soorten die niet onder druk staan en niet aan quota onderhevig zijn. Vis verder promoten naar de non-users kan het verbruik doen stijgen. De promotie van de traceerbaarheid en kwaliteitsbewaking zal intensief begeleid en ondersteund worden. Het promoten van Vlaamse streekproducten zoals de Vlaamse grijze garnaal moet de kustvisserij en de ganse sector in het algemeen ten goede komen.

De ecologische duurzaamheid van de op de Belgische markt aangeboden visserijproducten dient bij de inhoudelijke uitwerking van de promotiecampagnes in overweging te worden genomen.

3.5. Doelstellingen van het controlebeleid

Het controlebeleid houdt het toezicht op de handhaving van het GVB via de registratie van

de vangsten, de statistische verwerking ervan alsook met de opvolging en rapportering van de visserij-inspanning. Toezicht, inspectie en bewaking van de bepalingen van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid zowel op zee als aan wal behoren tot de kerntaken.

Voor de subsidiëring van een gedeelte van de controle-uitgaven, inclusief het uitrustingsprogramma n.a.v. de invoering van het elektronische logboek wordt geen beroep gedaan op het Europees Visserijfonds.

Vlaanderen is zinnens daarvoor beroep te doen op de mogelijkheden die geboden worden in het kader van Raadsverordening (EG) nr. 861/2006 van 22 mei 2006.

3.6. Indicatoren voor de verwezenlijking van de doelstellingen

a) Vloot: aantal vaartuigen, kW en GT, kW/zeedagen

- Aantal vaartuigen: van 107 eind 2006 naar 90 eind 2013
- kW: van 60.190 eind 2006 naar 53.000 eind 2013
- GT: van 20.035 eind 2006 naar 16.500 eind 2013
- kW-zeedagen (totale vloot, alle gebieden): van 12.902.378 eind 2006 naar 11.870.000 (gerekend op capaciteitsbasis bij stagnerende activiteit)

b) Vlootsamenstelling

- Groot vlootsegment: van 56 eenheden eind 2006 naar 40 à 45 eenheden eind 2013
- Klein vlootsegment: van 31 eenheden eind 2006 naar 35 à 40 eenheden eind 2013
- Kustsegment: van 20 eenheden eind 2006 naar 10 eenheden eind 2013

c) Wijziging in vistechneik

- Groot vlootsegment: jaarlijks kunnen een 10-tal vaartuigen gedurende 6 maand overschakelen van boomkor naar borden visserij. Bovendien kan het aantal staand want stijgen van 3 vaartuigen (eind 2006) naar 5 vaartuigen.
- Klein vlootsegment: een 3-tal vaartuigen kunnen overschakelen van boomkor naar alternatieve visserijtechnieken. Een 5-tal eenheden kunnen omschakelen naar pulskor.

d) Benuttingsgraad van de quota: een optimale benutting wordt blijvend nagestreefd.

e) Aandeel van de aanvoer in Belgische havens

In 2006 hebben de Belgische vaartuigen 89 % van hun aanvoer aangeland in Belgische havens. Bij middel van de economische band wordt gestreefd dit aandeel te behouden en mogelijks te versterken.

f) Uitvoering palingherstelplan: afhankelijk van de resultaten van het beheersplan.

g) Aquacultuur en maricultuur: productie, aantal eenheden, arbeidsplaatsen

Aquacultuur: een 3-tal nieuwe bedrijven kunnen gecreëerd worden en een 5-tal gemoderniseerd. Streefdoel is een 20-tal arbeidsplaatsen te scheppen. De productie betreft de kweek van tong, snoekbaars, gestreepte baars en Afrikaanse Katvis.

Maricultuur: momenteel is geen productie. In de loop van het programma kunnen een 2-tal eenheden gecreëerd worden met een totale productie van ongeveer 1.500 ton/jaar. Een 20-tal personen kunnen worden tewerkgesteld.

h) Verwerking en afzet: productie, aantal eenheden, arbeidsplaatsen

Geen productieverhoging door de bouw van nieuwe eenheden. Een 15-tal bedrijven kunnen gemoderniseerd worden. Behoud van het aantal arbeidsplaatsen.

i) Diergezondheid: aantal maandelijks controles

Doelstelling: invoerders: 4, bedrijven: 2, vijvers: 5 en restaurants met stockage: 6

j) Promotie: aantal campagnes, de consumptie van vis en visserijproducten

Tussen de 7 à 10 promotiecampagnes worden voorzien. De bedoeling is om het jaarlijkse visverbruik van 11 kg per capita te behouden.

4. Globale aanpak en strategie volgens zwaartepunt

Teneinde te kunnen inzetten op de toekomst werd in overleg met de sector voor de vloot in 2006 een nieuw vlootbeleid op de sporen gezet, een nieuw quotabeleid ingevoerd en een ondersteunend beleid uitgewerkt.

Het vlootbeleid heeft voornamelijk tot doel de vangstcapaciteit in overeenstemming te brengen met de vangstmogelijkheden. Sloopacties zijn daarbij de meeste drastische ingrepen van de overheid om de resterende vloot betere toekomstperspectieven te bieden. Daarbij is vooral oog voor de belangrijke socio-economische link met de kuststreek.

Het quotabeleid is er op gericht de Belgische TAC's zo efficiënt mogelijk aan te wenden. De Belgische quota zijn verspreid over een groot aantal soorten en een groot aantal gebieden, wat de reders toelaat hun inspanningen te differentiëren, maar wat een efficiënte visvangst in combinatie met een goed beheer moeilijk maakt. Om het de reders mogelijk te maken de quota zo efficiënt mogelijk te benutten, wordt het quotabeleid gedifferentieerd middels enerzijds een collectief systeem in belangrijke mate gebaseerd op toewijzing in functie van het motorvermogen en een bijzondere regeling voor het kustsegment anderzijds.

Op korte termijn (\pm tegen 2010) wordt gestreefd naar een Vlaamse vloot van een 95-tal vaartuigen. Naar het einde van het programma kan de vloot dalen naar 90 vaartuigen opgedeeld per segment en met hierin volgende activiteiten:

Segment	Vaartuigen			Bestemming
	huidig aantal	streef aantal	%	
kust	20	10	10	Garnaal, platvis, zeebaars en andere duurdere en gegeerde soorten gericht op een dagverse afzet
klein	31	35 à 40	\pm 40	Seizoensgebonden garnaalvangst, zeebaars, langoustine, andere dure en gegeerde soorten, hoofdmoot blijft evenwel platvissoorten
groot	56	40 à 45	\pm 50	Platvissoorten met verhoogde toepassing van alternatieve visserijmethoden

→ Binnen **zwaartepunt 1** (ongeveer 17 % van de beschikbare EVF middelen) worden voor de periode 2007-2013 voldoende fondsen voorzien om de vloot verder af te bouwen, en dit om een evenwicht te bereiken tegen het einde van het programma. Indien het omwille van de evolutie van het Gemeenschappelijke Visserijbeleid (GVB) en steeds verder dalende TAC's, nodig mocht blijken, nog drastischer af te bouwen, zal bij de Mid Term evaluatie hiermede rekening dienen gehouden te worden.

Voor de blijvers worden voldoende middelen en mogelijkheden geboden om hun schip verder te moderniseren, hun activiteiten en visserijtechnieken te diversifiëren, hun ecologische impact te beperken, in te spelen op geboden alternatieven, en hun concurrentievermogen veilig te stellen.

Een gedeelte van de middelen is bestemd voor sociaal-economische compensaties. Jonge vissers die gedeeltelijk of volledig voor de eerste keer een vaartuig verwerven, maatregelen die een verbetering van de beroepsvaardigheden nastreven en regelingen voor omscholing naar beroepen buiten de zeevisserij komen in aanmerking voor ondersteuning.

→ Binnen **zwaartepunt 2** (circa 20 % van de beschikbare EVF middelen) wordt vooral nadruk gelegd op de verdere ontwikkeling van de aquacultuur, in het bijzonder de mosselkweek.

In Wallonië ligt de nadruk op diversificatie en vermindering van milieueffecten.

Verder zullen binnen zwaartepunt 2 voldoende middelen worden voorbehouden voor de bescherming van zalmachtigen.

Tenslotte gaat de aandacht uit naar de productkwaliteit en de modernisering van de bedrijven voor afzet en verwerking van visserijproducten. De ondersteuning wordt afgestemd op de steun die bedrijven ontvangen binnen de sector van de agro-voeding.

Zowel voor productieve investeringen in aquacultuur als voor investeringen in verwerking en afzet zal voorrang worden verleend aan kleine en micro-ondernemingen. Bij onvoldoende belangstelling van deze groep van ondernemingen zullen middelen worden vrijgemaakt voor middelgrote en vervolgens grote ondernemingen.

Steun voor de binnenvisserij, zoals gedefinieerd in artikel 33, lid 1 van Verordening (EG) nr. 1198/2006 van 27 juli 2006, komt niet aan bod.

→ Uitgedrukt naar besteding van financiële middelen wordt **zwaartepunt 3** de hoofdbrok van het programma. Maatregelen van gemeenschappelijk belang worden in de komende jaren erg belangrijk. Van de beschikbare EVF-middelen wordt ruim 40 % toegewezen aan dit zwaartepunt. Binnen dit zwaartepunt zal in de brede zin voorrang worden gegeven aan volgende actiepunten:

- selectiviteit van het vistuig, aan alternatieve visserijtechnieken en aan veiligheid aan boord van de vissersvaartuigen;
- alle voorstellen van het bedrijfsleven die bijdragen tot een invulling van de doelstellingen van het GVB, zowel op het vlak van visserij en als op het vlak van aquacultuur en dit zowel vanuit Vlaanderen als vanuit Wallonië;
- initiatieven aangaande de verbetering van de beroepsomstandigheden en de veiligheid van de vissers;
- aandacht voor de kwaliteit van de aangeboden visserij - en aquacultuurproducten;
- bescherming en ontwikkeling van de aquatische fauna en flora, waaronder beschermingsmaatregelen in Natura 2000 gebieden;
- binnen de investeringen voor de uitrusting van de vissershavens, zullen de investeringen voor de visveilingen - binnen de beperkingen van weerhouden betoelaging van de investeringen - aan bod komen;
- voortdurende promotie van visserij - en aquacultuurproducten en ontwikkeling van nieuwe markten maar ook voorlichting omtrent de ecologische duurzaamheid van de aangeboden visserijproducten;
- heel brede mogelijkheden voor (proef)projecten die samenwerking beogen tussen de wetenschap en de andere partners (bedrijfsleven, marktdeelnemers, wetenschappelijke inbrengers, ...) en dit zowel op het vlak van visserij als op het vlak van aquacultuur en maricultuur);
- initiatieven in verband met impact van de visserij op het milieu,
- tenslotte wordt binnen dit zwaartepunt ook aandacht geschonken aan de mogelijke aanpassing voor de omschakeling van vissersvaartuigen. Indien van toepassing, kunnen de investeringen in een onderzoek - of opleidingsvaartuig via dit zwaartepunt ook worden ondersteund.

→ In **zwaartepunt 4** worden financiële middelen voorzien die bijdragen tot een duurzame ontwikkeling van visserijgebieden in de kustzone. Naast een duurzame oplossing voor de professionele visserij kunnen andere vormen van economische activiteit, zoals omschakeling naar "maritiem toerisme" een bijdrage leveren tot de levenskwaliteit van de vissersgemeenschap.

Het bevorderen van de milieukwaliteit van de kustgebieden blijft eveneens een bezorgdheid waarbij monitoring een grote rol speelt, samen met het wetenschappelijk onderzoek en internationale samenwerking.

De voorziene financiële middelen, zijnde ongeveer 15 % van de beschikbare EVF-middelen, kunnen eventueel worden aangewend voor de uitwerking van maatregelen in het kader van de maritieme politiek via lokale actiegroepen.

Indien acties binnen de kustgebieden ook worden ondersteund met middelen van de Structuurfondsen (ELFPO, LEADER) zal een duidelijke scheiding worden aangegeven wat betreft de activiteit als wat de aard van de steun aangaat. In het geval een lokale EVF-groep zou gesteund zijn op een lokale groep van LEADER + zal een duidelijke scheiding worden aangegeven aangaande de gevolgde strategie, het partnerschap, het selectiecomité voor de projecten en de boekhouding.

→ Tenslotte dient vermeld dat voor **zwaartepunt 5** beroep wordt gedaan op communautaire middelen uit hoofde van artikel 46 lid 2 van Verordening (EG) nr 1198/2006 dd. 27/07/2006 inzake het EVF. Het gaat om 2,5 % van de beschikbare EVF middelen.

Voor het beheer van het programma zal een tijdelijke kracht worden aangeworven. 70% van de loonkosten komen ten laste van het EVF.

5. Financiële middelen

Bij Beschikking C(2006) 4332 van 04 oktober 2006 tot vaststelling, voor de periode van 1 januari 2007 tot en met 31 december 2013, van de jaarlijkse indicatieve toewijzing per lidstaat van de communautaire vastleggingskredieten uit het Europees Visserijfonds, gewijzigd bij Beschikking C(2007) 1313 van 28 maart 2007, is een financiële enveloppe van 23.301.312 euro toegekend – prijzen 2004. Na indexering bedraagt de enveloppe 26.261.648 euro, uitgedrukt in lopende prijzen.

Uit hoofde van de doelstelling "convergentie" in de provincie Henegouwen wordt geen steun voorzien afkomstig uit het Europees Visserijfonds. De twee voorziene programma's worden gerealiseerd met respectievelijk met steun van het EFRO en het ESF.

Ten indicatieve titel kan vermeld worden hoeveel mankracht, uitgedrukt in voltijdse arbeidskrachten, België inzet voor de verwezenlijking, ondersteuning, toepassing, uitvoering en controle van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid:

- Beleid: 21
- Onderzoek: 45
- Controle: 12
- Sector: 10
- Sectoriële ondersteuning: 5

Tabel 23: Indicatie van de middelen voor de uitvoering van de nationale strategie

Zwaartepunt	Publieke middelen		
	EVF	Nationale en regionale overheidsmiddelen	Totaal publieke middelen
Prioritair zwaartepunt 1: Maatregelen voor de aanpassing van de visserijvloot	4.466.000	3.846.000	8.312.000
Prioritair zwaartepunt 2: Aquacultuur, verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten	5.908.000	5.908.000	11.816.000
Prioritair zwaartepunt 3: Maatregelen van gemeenschappelijk belang	11.292.000	11.292.000	22.584.000
Prioritair zwaartepunt 4: Duurzame ontwikkeling van visserijgebieden	3.939.000	3.939.000	7.878.000
Prioritair zwaartepunt 5: Technische bijstand	656.648	656.648	1.313.296
	26.261.648	25.641.648	51.903.296

Voor controle uitgaven zal geen beroep worden gedaan op EVF-middelen. Er zal gedeeltelijk beroep worden gedaan op de mogelijkheden die geboden worden in het kader van Verordening (EG) nr.861/2006 van 22 mei 2006.

6. Procedure voor de ontwikkeling en uitvoering van en de controle op het nationale strategisch plan

6.1. Het tot stand komen van een ontwerp van NSP

- a) Eind november 2005 werd de bijwerking van de evaluatie halverwege de looptijd van het communautaire programma voor structurele bijstand in de visserij buiten doelstelling 1; periode 2000-2006 afgerond. De aanbevelingen en conclusies m.b.t. de geëigende maatregelen voor de toekomstige bijstand in het kader van het Europees visserijfonds (EVF) 2007-2013 vormen het uitgangspunt voor het uitwerken van het NSP.
- b) Eveneens in het najaar 2005 werd, gelet op de zware economische crisis in de visserijsector, ten eerste versterkt door de hoge brandstofprijzen, een globaal actie- en herstructureringsplan voor een duurzame Vlaamse zeevisserijsector opgesteld door de Task Force Visserij. Deze laatste bestaat uit vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid (Administratie en Onderzoeksentiteit), de Rederscentrale, de Stichting Duurzame Visserijontwikkeling (SDVO) en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven. Het plan zelf is opgebouwd rond drie pijlers: vlootbeleid, quotabeleid en ondersteunend beleid. Het vlootbeleid heeft voornamelijk tot doel de vangstcapaciteit in overeenstemming te brengen met de vangstmogelijkheden. Het quotabeleid is erop gericht de Belgische quota's zo efficiënt mogelijk aan te wenden. Het ondersteunende beleid omvat alle inspanningen die de resterende vloot duurzaam maken, d.w.z. energiezuiniger, minder milieubelastend, en meer gedifferentieerd naar (minder kwetsbare) vissoorten. Concreet voorziet de overheid belangrijke inspanningen naar alternatieve visserijtechnieken en sensibilisering van de reders.
- c) De al genomen beslissingen (met name het aangepast vloot- en quotabeleid, inclusief de sloopactie 2006), alsook de initiatieven die ontplooid worden inzake onderzoek, uittesten en sensibilisering, vormen de grondslag voor de invulling van zwaartepunt 1, (definitieve beëindiging, investeringen aan boord), van de deelaspecten van "aqua- en maricultuur" van zwaartepunt 2 en van de deelaspecten "collectieve acties" en "proefprojecten" van zwaartepunt 3.

6.2. Overleg rond het NSP

De Vlaamse minister die de visserijsector onder zijn bevoegdheid heeft, heeft bij brief van 18 oktober 2006 de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming, de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands beleid, Media en Toerisme, de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur alsook de federale minister van Mobiliteit en de federale minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid uitgenodigd een bijdrage aan te leveren voor de opmaak van het NSP.

Na het verwerken van de ontvangen insteek en het uitschrijven van een draft is overgegaan tot overleg met alle betrokken partijen. Het overleg verloopt in fasen.

- a) Vooreerst werd op 6 december 2006 een verkennend overleg georganiseerd met alle betrokken geledingen in de visserij (Vlaamse Visserijcomité, de Bijzondere Raadgevende Commissie Visserij en de Quotacommissie van de Rederscentrale) en met de vertegenwoordigers van de ministers die een bijdrage hebben geleverd.

In dit informele overleg komen vooral de beleidsaspecten aan bod die niet het voorwerp uitmaken van grondig overleg in de Task Force:

- o zwaartepunt 2: deelaspect verwerking en afzet
- o zwaartepunt 3: deelaspecten uitrusting vissershaven, afzetbevordering
- o zwaartepunt 4: visserijgebied

Ook werd op 6 december 2006 overleg gepleegd met vertegenwoordigers van de milieuverenigingen, met name de Bond Beter Leefmilieu en de Vlaamse milieu- en natuurvereniging "Natuurpunt". Ook de Dienst Marien Milieu van FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu - DG Leefmilieu was aanwezig.

Evenzeer wordt in de verkennende fase het nodige voorbereidende overleg georganiseerd met de Waalse Overheid en de betrokken adviesorganen. Een informeel overleg met de Waalse overheid had plaats op 16 maart 2007.

- b) In een tweede fase wordt na akkoord van de Vlaamse Regering het officiële advies ingewonnen van het Vlaams Visserijcomité, het natuur- en milieuadviesorgaan van de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement (Mineraad) en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV).

In bijlage 5 wordt een toelichting gegeven betreffende de instanties die een officieel advies moeten geven omtrent het Vlaamse gedeelte van het Plan en het Programma.

Evenzeer in deze tweede fase laat de Waalse Overheid officieel haar bijdrage worden aan de Vlaamse Overheid.

In bijlage 6 worden de instanties toegelicht die betrokken zijn bij de opmaak van het Waalse gedeelte van het Plan en Programma.

- c) Na voorgaande fasen van overleg wordt het NSP overgemaakt aan de Diensten van de Europese Commissie voor onderlinge bespreking.

6.3. Voorbereiding en goedkeuring van het Operationeel Programma (OP)

In uitvoering van het NSP wordt een OP opgesteld. De partijen betrokken bij het opstellen van het NSP leveren daarvoor de nodige input.

Rond dit ontwerp van OP wordt overleg gepleegd conform het beschrevene in punt 6.2.

Na voornoemd overleg worden de respectievelijke bijdragen voorgelegd ter goedkeuring aan de respectievelijke Overheden (de Vlaamse Regering en de Waalse Regering).

Vervolgens wordt het OP aan de Europese Commissie overgemaakt via het computersysteem voor gegevensuitwisseling.

6.4. Toezicht op de uitvoering

Uit hoofde van artikel 8 en onverlet artikel 63 van de EVF-verordening waakt het Toezichtcomité over de uitvoering van het NSP. Daartoe wordt door de Vlaamse Overheid en de Waalse Overheid jaarlijks verslag uitgebracht over de implementatie van de voortgang van het OP rekening houdende met de specifieke situatie van België met regionale bevoegdheden.

In toepassing van artikel 16 van de EVF-verordening zal België de nodige informatie verschaffen teneinde uiterlijk op 31 december 2011 de inhoud en de stand van de uitvoering van het nationaal strategisch plan te kunnen bespreken met de Europese Commissie.

6.5. Complementariteit

6.5.1. Coördinatie met andere fondsen

Het Europees Visserijfonds en het Europees Fonds voor Plattelandsontwikkeling hebben in Vlaanderen weinig raakvlakken door de duidelijk uiteenlopende doelen en doelgroepen, met uitzondering van aquacultuur. Projecten en activiteiten die een omschakeling van landbouw naar aquacultuur betreffen zullen worden gefinancierd vanuit het EVF.

De steun voor afzet –en verwerkingsbedrijven binnen de visserijsector werd afgestemd op de steun die bedrijven kunnen genieten binnen de sector agro-voeding, zoals beschreven in Programma voor Plattelandsontwikkeling Vlaanderen 2007-2013. Dit geldt zowel voor de Vlaamse als voor de Europese steun.

Het beheer van het Europees Fonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) is eveneens een bevoegdheid van dezelfde administratieve entiteit als deze voor het EVF. Afstemming tussen beide fondsen is dus gegarandeerd. Bij twijfel wordt een project aan de beheersautoriteit van het ELFPO programma voorgelegd.

Zowel in het kader van het EVF als in het kader van het ESF kunnen opleidingsprojecten meegefinancierd worden. Binnen het ESF wordt geen sectorale verdeling noch uitsluiting voorzien.

Basisopleidingen ivm Visserij wordt gefinancierd via het financieringsinstrument Visserij. Bijkomende beroepsopleidingen kunnen door het ESF worden meegefinancierd. Zeker opleidingen die reconversie op het oog hebben kunnen door het ESF worden meegefinancierd.

Als projecten uit de visserij ingediend worden in het kader van het ESF, dan zal met de bevoegde autoriteiten voor de respectievelijke programma's nagegaan worden of er eventueel sprake zou kunnen zijn van dubbele financiering.

In geval die mogelijkheid zou bestaan zullen de diverse overheden in onderling overleg beslissen waar de betrokken projecten het beste thuishoren.

Wat de afstemming met het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling betreft, dient opgemerkt dat in het kader van het EFRO geen projecten met betrekking tot de visserijsector zullen worden ondersteund.

Om de complementariteit extra te waarborgen en dubbelfinanciering uit te sluiten, wordt tevens een vertegenwoordiging voorzien van de minister bevoegd voor Visserij of van het beleidsdomein bevoegd voor visserij in het Comité van Toezicht van het EFRO-programma.

Het grensoverschrijdende maritieme project binnen de doelstelling "territoriale samenwerking", zoals vermeld in Verordening (EG) nr. 1083/2006 van de Raad van 11 juli 2006 zal operationeel zijn in 2008 en zal projecten, die betoelaagbaar kunnen zijn binnen het Europees Visserijfonds, niet ondersteunen met gelden van de doelstelling "territoriale samenwerking".

Tussen het Wallonië en Frankrijk bestaan 5 verschillende grensoverschrijdende overeenkomsten:

1. de ondertekening van een gemeenschappelijke verklaring voor een "Programme d'Action et de Coopération Transfrontalier Européen" (PACTE) op 30 mei 1989 tussen Région Nord-Pas de Calais, het Département du Nord en het Waalse Gewest;
2. de ondertekening van een samenwerkingsovereenkomst tussen de Provincie Henegouwen en het Département du Nord in 1989.

3. het samenwerkingsakkoord tussen het Waalse Gewest en de Regio Champagne-Ardenne, dat ondertekend werd op 6 februari 2001;
4. het protocol voor de strategische ontwikkelingssamenwerking tussen de Conseil Général des Ardennes et de Provincie Namen op 9 juni 2006;
5. het Frans-Belgische akkoord voor de grensoverschrijdende samenwerking van de lokale besturen, of "Akkoord van Brussel van 16 september 2002" – dat op 1 juli 2005 in werking is getreden;

Tussen het EVF en de maatregelen in het kader van deze overeenkomsten is geen overlapping.

6.5.2. Beheers- en controlesysteem

Het beheers- en controlesysteem zoals van toepassing in het lopende FIOV-programma worden verder gezet, zij het dat er slechts één beheers- en controlesysteem komt voor België. Teneinde functiescheiding na te leven heeft het Vlaams Departement Landbouw en Visserij beslist de Dienst Zeevisserij op te splitsen in cellen. De cel FIVA/FIOV/EVF neemt de taak waar van de beheersautoriteit. De certificeringsautoriteit valt onder de bevoegdheid van de cel beleid/certificering

De betalingsmechanismen alsook de administratieve en technische controles van de concrete acties, zoals die worden uitgevoerd binnen het FIOV-programma, blijven voor het EVF van toepassing.

6.6. Non-discriminatie en gelijkheid tussen mannen en vrouwen

Zowel tijdens de voorbereiding als tijdens de verdere uitwerking van het programma en de maatregelen zal er worden op toegezien dat de gelijkheid tussen man en vrouw wordt gerespecteerd en dat het principe van non-discriminatie wordt toegepast.

In hoofde van de visserijmaatregelen stelt dit geen probleem aangezien de verschillende Vlaamse regelgevingen geen onderscheid maken tussen mannen en vrouwen als bedrijfsleider.

Voor de commissies en comités die zullen opgericht worden in het kader van dit programma zal ook de Vlaamse wetgeving terzake gerespecteerd worden:

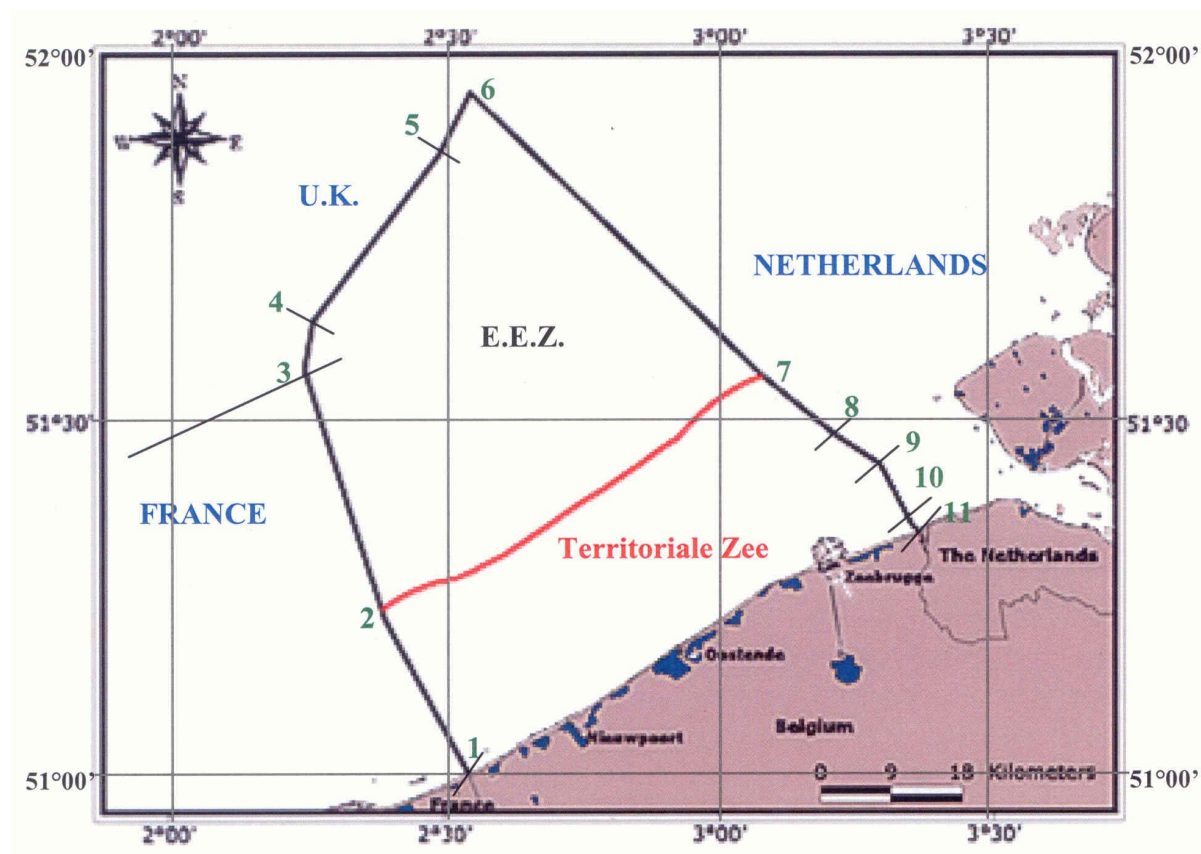
- Decreet van 17 juli 1997 houdende invoering van een meer evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesgroepen waarbij vrouwen voor minstens een derde moeten uitmaken van het totaal aantal leden van een adviesgroep.
- Wet van 3 mei 2003 tot regeling van de arbeidsovereenkomst wegens scheepsdienst voor de zeevisserij en tot verbetering van het sociaal statuut van de zeevisser waarbij bepaald wordt dat er geen salarisverschil mag zijn tussen mannen en vrouwen voor hetzelfde werk.

Na een laatste consultatie met de stakeholders werd dit plan goedgekeurd door de administratie op 30 november 2007.

Lijst van de tabellen

Tabel 1: Benuttingsgraad van de totale beschikbare quota van enkele belangrijke vissoorten in de periode 2004 tot 2006	4
Tabel 2: Evolutie van de aanvoer in ton vanaf 2000 tot 2006	5
Tabel 3: Aanvoer in ton door Belgische vaartuigen in Belgische havens van enkele voorname vissoorten in de periode 2000 tot 2006.....	5
Tabel 4: Evolutie van de aanvoerwaarde in EUR x 1000 vanaf 2000 tot 2006	6
Tabel 5: Aanvoerwaarde in EUR x 1000 door Belgische vaartuigen in Belgische havens van enkele voorname soorten gedurende de periode 2000 tot 2006.....	6
Tabel 6: Productie en productiewaarde van aquacultuurproducten in België	6
Tabel 7: Invoer in ton in de jaren 2003, 2004 en 2005	7
Tabel 8: Invoerwaarde in EUR x 1000 in de jaren 2003, 2004 en 2005.....	7
Tabel 9: Uitvoer in ton in de jaren 2003, 2004 en 2005	7
Tabel 10: Uitvoerwaarde in EUR x 1000 in de jaren 2003, 2004 en 2005	8
Tabel 11: Bevoorradingbalans van visserijproducten in ton (2005)	8
Tabel 12: Evolutie van de vloot sedert 2000 (situatie per 31/12 volgens vlootregister)	9
Tabel 13: Vlootsituatie ten opzichte van de referentieniveaus	9
Tabel 14: Samenstelling van de vloot en gepresteerde visserij-inspanning in kW/zeedagen, uitgedrukt per vlootsegment van 2004 tot 2006.....	10
Tabel 15: Evolutie van de ouderdom van de vloot.....	10
Tabel 16: Structuur van de vloot volgens segment.....	11
Tabel 17: Productie en productiewaarde van aquacultuurproducten in België.....	12
Tabel 18: Belang van de havens volgens de ingeschreven vaartuigen op 31 december 2006 ...	15
Tabel 19: Aanvoer in de Belgische havens door Belgische vissersvaartuigen	15
Tabel 20: Thuisverbruik van verse vis in België, inclusief verse schaal- en weekdieren	15
Tabel 21: Thuisverbruik per capita van vis per categorie in België.....	16
Tabel 22: Uitgevoerde controles en opgemaakte processen-verbaal van 2001 tot 2006	16
Tabel 23: Indicatie van de middelen voor de uitvoering van de nationale strategie.....	39

Bijlage 1: Belgische zeegebieden

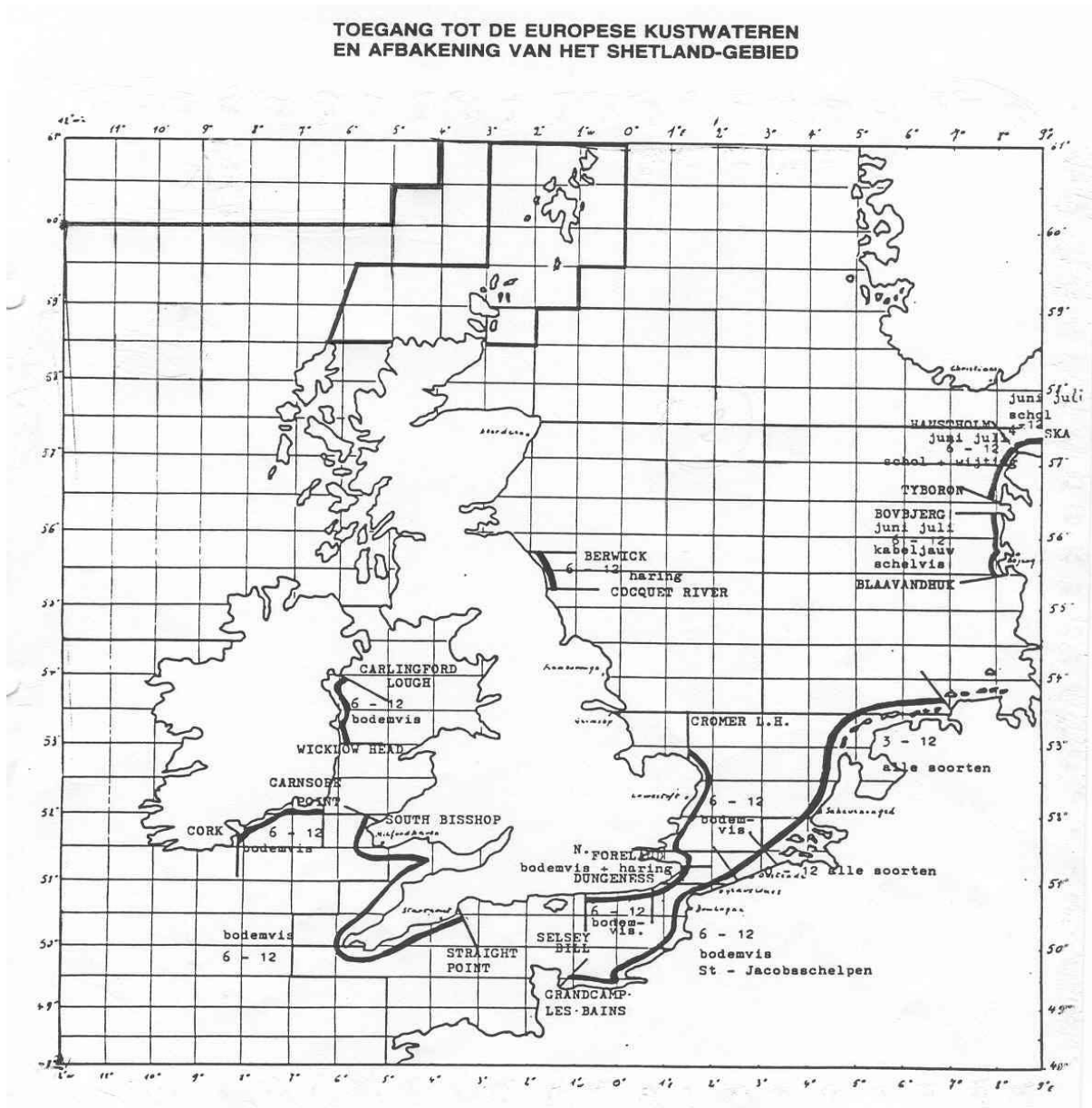
Coördinaten van de Belgische zeegebieden:

	Noorderbreedte	Oosterlengte
Punt 1	51° 05' 37"	02° 32' 37"
Punt 2	51° 16' 09"	02° 23' 25"
Punt 3	51° 33' 28"	02° 14' 18"
Punt 4	51° 36' 47"	02° 15' 12"
Punt 5	51° 48' 18"	02° 28' 54"
Punt 6	51° 52' 34,012"	02° 32' 21,599"
Punt 7	51° 33' 06"	03° 04' 53"
Punt 8	51° 29' 05"	03° 12' 44"
Punt 9	51° 27' 00"	03° 17' 47"
Punt 10	51° 22' 46"	03° 21' 14"
Punt 11	51° 22' 25"	03° 21' 52,5"

Toelichting:

- punten 1 en 2: afbakening territoriale zee België – Frankrijk (Wet nr. 2744 van 17/02/1993)
- punten 2 en 3: afbakening EEZ België – Frankrijk (Wet nr. 2744 van 17/02/1993)
- punten 3, 4 en 5: afbakening EEZ België – Verenigd Koninkrijk (Wet nr. 2743 van 17/02/1993)
- punten 5 en 6: afbakening EEZ België – Nederland (Wet nr. 1866 van 10/08/1998)
- punten 7, 8, 9, 10 en 11: afbakening territoriale zee België – Nederland (Wet nr. 1866 van 10/08/1998)

Bijlage 2: Toegang tot de kustwateren van andere lidstaten

- Toegang tot de kustwateren van het Verenigd Koninkrijk (6 tot 12 zeemijl)

Geografisch gebied	Vissoort	Hoeveelheid
Berwick upon Tweed east Coquer Island east	Haring	Onbeperkt
Cromer north North Foreland east	Demersale soorten	Onbeperkt
North Foreland east Dungeness new lighthouse south	Demersale soorten Haring	Onbeperkt Onbeperkt
Dungeness new lighthouse south Selsey Bill south	Demersale soorten	Onbeperkt
Straight Point south-east South Bishop north-west	Demersale soorten	Onbeperkt

- Toegang tot de kustwateren van Ierland (6 tot 12 zeemijl)

Geografisch gebied	Vissoort	Hoeveelheid
Cork south Carnsore Point south	Demersale soorten	Onbeperkt
Wicklow Head east Carlingford Lough south-east	Demersale soorten	Onbeperkt

- Toegang tot de kustwateren van Denemarken

Geografisch gebied	Vissoort	Hoeveelheid
Blavands Huk tot Bovbjerg (6 tot 12 zeemijl)	Kabeljauw	Onbeperkt, alleen in juni en juli
	Schelvis	Onbeperkt, alleen in juni en juli
Thybroron tot Hanstholm (6 tot 12 zeemijl)	Wijting	Onbeperkt, alleen in juni en juli
	Schol	Onbeperkt, alleen in juni en juli
Skagerrak (Hanstholm-Skagen) (45 tot 12 zeemijl)	Schol	Onbeperkt, alleen in juni en juli

- Toegang tot de kustwateren van Frankrijk (6 tot 12 zeemijl)

Geografisch gebied	Vissoort	Hoeveelheid
Belgisch-Franse grens tot het oosten van het departement La Manche (monding van La Vire – Grandcamp-les-Bains 49° 23' 30" NB – 1° 2' WL richting noordnoordoost	Demersale soorten	Onbeperkt
	Demersale soorten	Onbeperkt

- Toegang tot de kustwateren van Nederland (3 tot 12 zeemijl)

Geografisch gebied	Vissoort	Hoeveelheid
Hele kust	Alle soorten	Onbeperkt

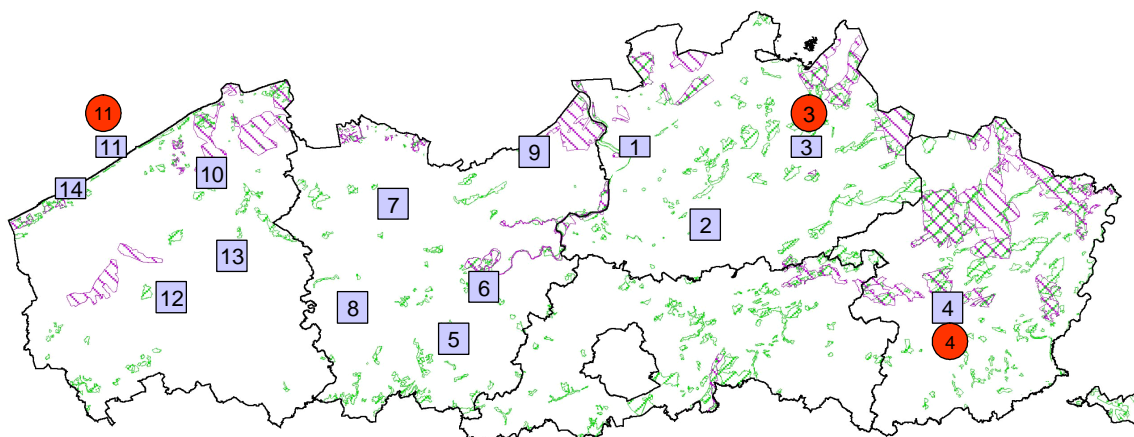
Bijlage 3: Situering van de bedrijven voor afzet- en verwerking en aquacultuur in de Natura 2000 gebieden

Vlaanderen

Situering van de bedrijven voor afzet en verwerking en van de aquacultuur ondernemingen Referentie: statistische gebieden NUTS 3

1 BE 211 Antwerpen	8 BE 235 Oudenaarde
2 BE 212 Mechelen	9 BE 236 Sint-Niklaas
3 BE 213 Turnhout	10 BE 251 Brugge
4 BE 221 Hasselt	11 BE 255 Oostende
5 BE 231 Aalst	12 BE 256 Roeselare
6 BE 232 Dendermonde	13 BE 257 Tielt
7 BE 234 Gent	14 BE 258 Veurne

	Vogelrichtlijngebieden
	Habitatrichtlijngebieden

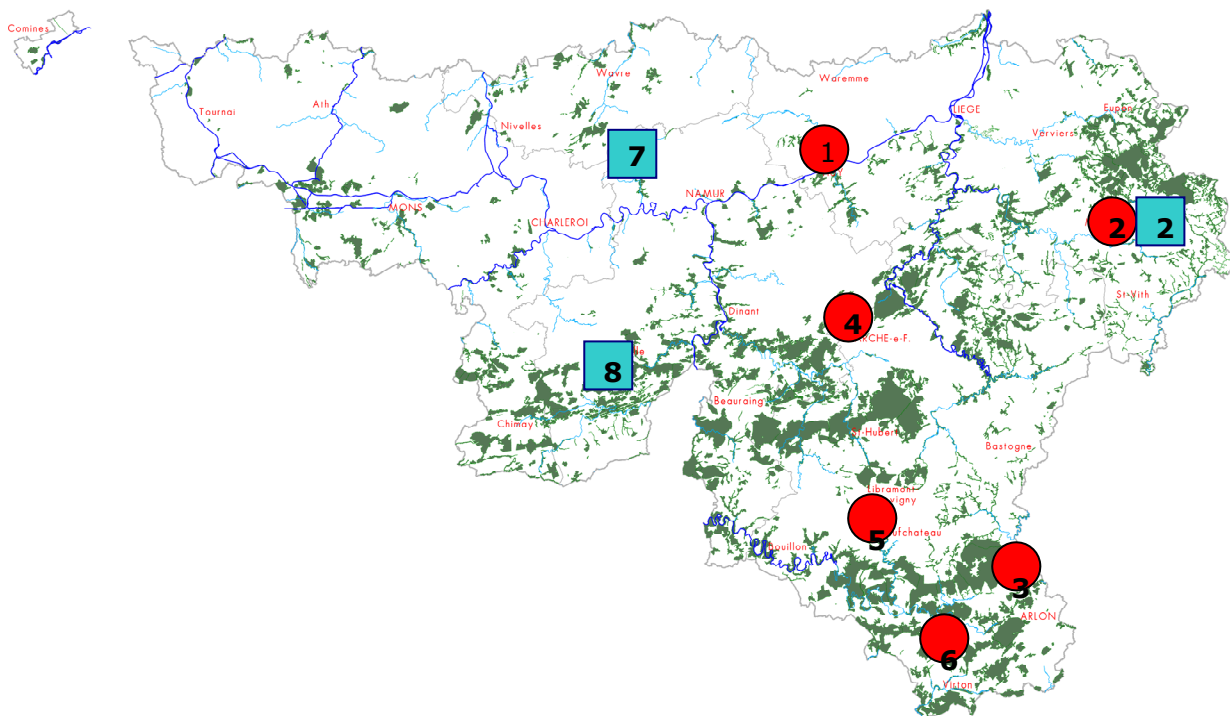

Wallonië

Situering van de bedrijven voor afzet en verwerking en van de aquacultuurondernemingen

Referentie: statistische gebieden NUTS 3

- 1 BE 331 Huy
- 2 BE 333 Verviers (Malmédy)
- 3 BE 341 Arlon
- 4 BE 343 Marche en Famenne
- 5 BE 344 Neufchâteau
- 6 BE 345 Virton
- 7 BE 352 Namur (Gembloux)
- 8 BE 353 Philippeville

Bijlage 4: Toelichting en samenvatting van het globaal actie- en herstructureringsplan

1. Toelichting

Reeds geruime tijd verkeert de Vlaamse zeevisserijsector in crisis. In de zomer van 2005 kwam bij de plotse sterke stijging van de olieprijs de malaise helemaal naar boven.

Zowel uit de Regeringsverklaring als in de beleidsnota Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid blijkt duidelijk dat deze Vlaamse Regering werk wil maken van een duurzame Vlaamse zeevisserijsector.

In de eerste helft van 2005 werd een grootscheeps onderzoek ingevoerd met het oog op een aanpassing van het quotabeleid en werd in overleg met de sector werk gemaakt van een nieuw besluit van de Vlaamse Regering inzake het vlootbeleid.

In augustus 2005, in volle crisis, werd beslist tot de oprichting van een Task Force Visserij, waarin het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (de toenmalige Administratie Land- en Tuinbouw (ALT), de Dienst Zeevisserij en het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO), de Rederscentrale, de Stichting Duurzame Visserijontwikkeling (SDVO) en de Centrale Raad voor het bedrijfsleven vertegenwoordigd zijn. Het voorzitterschap wordt waargenomen door de administratie, de ondersteuning door de SDVO (bijgestaan door Policy Research Corporation NV).

Al snel werd duidelijk dat tot actie moest worden overgegaan. Sloop om tot een sanering van de vloot te komen, gepaard gaande met een intensivering van het onderzoek naar een meer duurzame visserij (energiezuiniger, minder milieubelastend, meer gedifferentieerd naar minder kwetsbare soorten) werd meer en meer een "conditio sine qua non". Evenzeer werd duidelijk dat er een globale aanpak noodzakelijk was. Tevens kwamen er signalen van de diensten van de Europese Commissie: indien lidstaten willen overgaan tot een nationale reddingsactie voor hun visserijsector, moet dit gebeuren in het kader van een nationaal herstructureringsplan. In deze context werd besloten tot het opstellen van een globaal actie- en herstructureringsplan voor een duurzame Vlaamse zeevisserijsector en werd door de Task Force overgegaan tot de opstelling ervan.

Het globale actie- en herstructureringsplan is in tussentijd goedgekeurd door de Task Force, ter kennis gebracht van het Vlaamse parlement en overgemaakt aan Europees Commissaris voor Visserij en Maritieme zaken, de Heer Joe Borg en aan de bevoegde Commissiediensten. Let wel, tal van zaken zijn intussen gerealiseerd. Een aantal van de reeds gerealiseerde acties zijn binnenkort aan evaluatie toe, terwijl andere maatregelen of initiatieven nog verder dienen uitgewerkt te worden.

2. Samenvatting

Crisis

De ongunstige economische situatie waarin de Vlaamse visserijsector zich momenteel bevindt, is grotendeels toe te schrijven aan de structurele overcapaciteit. De vloot bestond eind 2005 uit 121 vissersvaartuigen (123 visvergunningen) die zich hoofdzakelijk richten op platvissoorten (boomkor). Omwille van de sterke daling van de vangstmogelijkheden (TAC's) gedurende de voorbije jaren – in combinatie met de hoge brandstofkost – kan de vloot niet langer rendabel vissen.

Momenteel kent de Belgische visserij grote economische verliezen en ten dele zelfs een negatieve cash-flow. Uitgaande van de redenering dat de besomming van de vaartuigen gemiddeld verhoogt in de mate dat capaciteit uit de vloot wordt verwijderd, kan worden berekend hoeveel vaartuigen er te veel waren om de vloot "over-all" op break-even te laten draaien: aldus was er begin 2006 een overcapaciteit van 5 kleine en 9 grote vaartuigen. Deze resultaten zijn evenwel sterk afhankelijk van de hypothesen die gehanteerd worden

met name de evolutie van de brandstofprijs en de evolutie van de TAC's. In voornoemd scenario wordt uitgegaan van een daling van 2 % van de TAC's (van 2005 naar 2006) en een gelijkblijvende brandstofprijs van 0,42 €/l zijnde de prijs van oktober 2005. Ter illustratie : een overgang naar een ander Europees beheersysteem van de vangstmogelijkheden, met name naar MSY (Maximum Sustainable Yield) zou de TAC's de komende 5 jaar mogelijks met nog 30 % doen dalen.

Een duurzame Vlaamse visserij: toekomstbeeld

Intensief overleg tussen overheid, reders en vertegenwoordigers van de visserij in de periode augustus 2005 – februari 2006 heeft geresulteerd in het volgende toekomstbeeld op middellange termijn voor een duurzame Vlaamse visserijsector :

<i>Segment</i>	<i>Vaartuigen</i>		<i>Bestemming</i>
	<i>aantal</i>	<i>%</i>	
kust	10	10	Garnaal, zeebaars en andere duurdere en gegeerde soorten, dagverse afzet gericht op nichemarkt van het kusttoerisme
klein	35 à 40	± 40	Seizoensgebonden garnaalvangst, zeebaars, langoustine, andere dure en gegeerde soorten, hoofdmoot blijft evenwel platvissoorten
groot	40 à 45	± 50	Platvissoorten met alternatieve visserijmethoden (bv. outrigger bordentrawls in de zomermaanden), staande want

Sloop

In de loop van 2006 heeft de Vlaamse overheid beslist een sloop te organiseren van een 10-tal vaartuigen waarvan 3 kleine en 7 grote vaartuigen samen goed voor het uit de vaart nemen van 6.500 kW en heeft hiervoor een bedrag van 4 miljoen euro Vlaams geld voorzien en 4 miljoen euro Europees geld (FIOV-gelden). Eind oktober 2006 hadden uiteindelijk 9 vaartuigen zich ingeschreven voor definitieve beëindiging: de meeste ervan zijn intussen daadwerkelijk gesloopt.

Er wordt vooral gemikt op de grotere vaartuigen omdat deze de grootste negatieve cash-flow kennen en ook de grootste quotagebruikers zijn. Niets ondernemen was niet langer houdbaar en zou leiden tot een verdere koude sanering via faillissementen. Voor de sector als geheel leveren faillissementen nochtans geen grote verbetering van de situatie op omdat de vrijkomende visvergunningen in de sector blijven (of opgekocht worden door partijen in het buitenland). Ook betekent het continue interen op de eigen vermogenspositie een sectorbrede uitholling, met grote risico's op gelijktijdige uitval van veel vaartuigen.

Samen met de samenvoeging (zie vlootbeleid hieronder) zal het aantal vaartuigen, mede als gevolg van de sloop van 4 vaartuigen in 2004 met 21 en de globale brutotonnenmaat met 4.200 GT (ongeveer een vijfde) gereduceerd zijn, wat leidt tot verruimde kansen voor de blijvers (105 vaartuigen).

Vlootbeleid

In de loop van 2005 werd in tussentijd ook het vlootbeleid aangepast. Er was immers sinds ruime tijd vraag vanuit de sector om het motorvermogen van 957 kW op te trekken naar een hoger plafond. Evenzeer drong zich de noodzaak op een gedifferentieerd beleid te voeren naargelang het kleine of grote vlootsegment.

Het nieuwe vlootbesluit dat deze zaken regelt, werd op 23 januari 2006 gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad*, als Besluit van de Vlaamse Regering en werd van kracht op 2 februari 2006:

- Het maximale motorvermogen van een vissersvaartuig wordt verhoogd van 957 naar 1.200 kW. Het huidige vermogen van een bestaand vissersvaartuig kan nu verhoogd worden tot dit nieuwe plafond door het motorvermogen van een ander bestaand vissersvaartuig samen te voegen met het bestaande motorvermogen. Het resultaat van samenvoeging is dat het aantal vaartuigen vermindert, en ook de totale brutotonnenmaat van de vloot daalt. Deze capaciteitsreductie wordt volledig gefinancierd door de reders en gebeurt dus zonder inbreng van overheidsmiddelen. Aldus zijn ingevolge samenvoeging van motorvermogens 7 vissersvaartuigen aan de vloot onttrokken, goed voor 937 GT.
- Met het oog op het behoud van de visserijactiviteit in de kuststreek en een versterking van het toerisme gelinkt aan de visserij, werd er tevens een kustvlootsegment ingesteld. Voorwaarden zijn: toetreding op vrijwillige basis, vrij van quotabeperkingen en geen samenvoeging van het motorvermogen. Bijkomende voorwaarden zijn: motorvermogen van 221 kW of minder, een brutotonnenmaat van hoogstens 70 GT, zeereizen ondernemen van hoogstens 24 uur met vertrek en aankomst in een Belgische haven. Met ingang van 1 maart 2006 behoren er 4 vaartuigen tot dit kustsegment. Per 1 maart van 2007 is toetreding opnieuw reeds mogelijk.
- De mogelijkheid wordt voorzien om een visvergunning op te delen in kleinere visvergunningen.

Quotabeleid

Het aangepaste quotabeleid, in voege sinds 1 februari 2006 moet toelaten dat de Belgische / Vlaamse quota zo effectief en efficiënt mogelijk worden opgevist. De sterke spreiding van de Belgische quota over zowel vissoorten als gebieden, maakt dit beheer moeilijk.

Eerst en vooral gebeuren de quotatoewijzingen meer en meer op kW-basis en voor langere en gelijklopende periodes, zodat de reder meer planningsvrijheid heeft om de quota op te vissen. Als algemene regel zal voor het grote vlootsegment de toewijzing op basis van het motorvermogen gebeuren volgens het maandschema 6-4-2 en voor het kleine vlootsegment 10-2.

Dagplafonds worden waar mogelijk afgeschaft. Voor een aantal bestanden werd echter voorlopig nog geopteerd voor het behoud van toewijzing op basis van het aangepaste systeem van dagplafonds. Voortaan wordt verwezen naar plafonds op visreisniveau. Teneinde bijkomende flexibiliteit in te voeren, kunnen vaart- en/of communautaire zeedagen voortaan ingeleverd worden voor extra vangsten.

Het kustvlootsegment kan quasi vrij vissen: voor deze vaartuigen gelden met andere woorden slechts in zeer beperkte mate enkele quotabeperkingen.

Tevens werd de mogelijkheid gegeven zich in te schrijven voor een proefproject individuele quota. Vooralsnog neemt slechts 1 reder deel aan dit project.

Begin 2007 zal het aangepaste quotabeleid geëvalueerd worden door de Task Force.

Ondersteunend beleid

Om de overblijvende vaartuigen om te vormen tot een duurzame vloot wordt een ondersteunend beleid gevoerd.

Binnen dit beleid wordt eerst en vooral met man en macht en in versneld tempo onderzoek gedaan naar mogelijke alternatieve visserijtechnieken (brandstofzuiniger en minder milieubelastend). De eerste resultaten van dit onderzoek (o.a. outrigger en econometer) zijn al enthousiast onthaald binnen de sector en ook de huidige projecten (o.a. T 90 kuil, pulskor) lijken beloftevol.

Bekendmaking van de onderzoeksresultaten en sensibilisering van de reders vormt hierbij een essentieel onderdeel.

Voorts is het van groot belang op korte termijn voldoende overheidsmiddelen ter beschikking te stellen (FIVA, FIOV en EVF) om de aanpassing van de vloot zo snel mogelijk te kunnen doorvoeren. In het najaar moet het ontwerp van Nationaal Strategisch Plan (NSP), zoals voorzien in de nieuwe Europese verordening met betrekking tot het Europese Visserijfonds (EVF) overlegd worden met alle geledingen van de sector en de sociale partners. In uitvoering van het NSP volgt dan het Operationele Programma (OP).

Tenslotte is het ondersteunende beleid ook gericht op de economische marktsituatie zo positief mogelijk te sturen. Zo moet een promotie rond kwaliteit en dagverse vis de prijsvorming bevoordelen, kan de opstart van een Europees gasoliefonds of de invoering van hedgingstechnieken (indekking tegen stijging brandstofprijjs) de visserij beschermen tegen verdere stijgingen van de brandstofprijjs, en kan de ontwikkeling van een alternatieve energiebron (biofuel) mogelijk helpen de brandstofkosten te drukken. In het kader van reconversie worden ook de opportuniteiten voor maricultuur nader bekeken.

3. Conclusie

De Vlaamse overheid is er van overtuigd dat bovenstaande initiatieven de sector op een duurzame manier ondersteunen en opnieuw toekomstperspectief bieden.

De Vlaamse overheid is er eveneens van overtuigd dat indien er op korte termijn onvoldoende actie wordt ondernomen de overlevingskansen van de Vlaamse visserij gevoelig dalen. Daarom moet onverdroten verder gewerkt worden, de reeds gerealiseerde acties worden geëvalueerd en andere maatregelen of initiatieven verder worden uitgewerkt.

Zo werkt de Task Force momenteel aan het meten van de effecten van de maatregelen, dit ten behoeve van de kredietverstrekkers, de financiële ondersteuning in het kader van het Europese Visserijfonds (EVF) en beleidsbijsturing.

Bijlage 5: Vlaamse instanties die een officieel advies moeten formuleren

1. Vlaams Visserijcomité

In het Vlaams visserijcomité zetelen 14 stemgerechtigde personen die de volgende organisaties vertegenwoordigen: Rederscentrale, Vlaamse vissersbond, de 3 visveilingen (Oostende, Zeebrugge, Nieuwpoort), de 3 vakbonden (ABVV, ACV, ACLVB), viskleinhandel, FEDIS, visgroothandelaars van België, groepering der visnijverheden en Testaankoop. Daarnaast zetelen ook 7 permanente waarnemers afkomstig uit de Vlaamse overheid, FOD Mobiliteit, Provincie West-Vlaanderen en het zeevisserijonderwijs.

2. Minaraad

In de Minaraad staat de milieu- en natuurbenadering centraal in de raadswerking. Daarom zijn 12 zetels voorbehouden aan vertegenwoordigers van Vlaamse milieu- en natuurverenigingen: zes personen van Natuurpunt en zes van de Bond Beter Leefmilieu (BBL). BBL is de koepelorganisatie van de milieu- en natuurverenigingen en draagt zijn vertegenwoordigers rechtstreeks voor. De andere plaatsen worden ingevuld vanuit de verenigingen en na advies van de BBL.

De sociaaleconomische partners hebben recht op zes vertegenwoordigers. Ze worden gekozen op voordracht van de organisaties die lid zijn van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). De volgende zes organisaties leveren elk één stemgerechtigde vertegenwoordiger: het Algemeen Belgisch Vakverbond (ABVV), de Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België (ACLVB), het Algemeen Christelijk Vakverbond (ACV), de Boerenbond (BB), de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) en het Vlaamse Netwerk van Ondernemingen (VOKA).

3. SERV (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen)

De SERV is het overleg- en adviesorgaan van de Vlaamse sociale partners. In de SERV zetelen 10 vertegenwoordigers van de werkgevers (BB, UNIZO, VCSPO en VOKA – Vlaams Economisch Verbond) en 10 vertegenwoordigers van de werknemersorganisatie (ABVV, ACLVB en ACV).

Bijlage 6: Waalse instanties die worden betrokken bij de opmaak van Plan en Programma

GIPPA (Groupe d'Intérêt pour les Poissons, la Pêche et l'Aquaculture)

GIPPA heeft tot doel om in het Waalse Gewest initiatieven met een wetenschappelijk karakter op het getouw te zetten voor het promoten van de aquacultuur, van de visvangst en van de hydrobiologie in het algemeen. GIPPA werd opgericht in 1996 en werd omgevormd tot een vzw in 2002.

GIPPA heeft als doelstellingen:

Het promoten van het verwerven van technische en wetenschappelijke kennis op het vlak van zoetwatervis, van visvangst op de binnenwateren en van aquacultuur.

Het verspreiden van die kennis om ze te gebruiken als rationele basis voor het beheer van de visvangst op de binnenwateren en voor het ontwikkelen van de aquacultuur in het Waalse Gewest.

Tot GIPPA behoren de belangrijkste onderzoekslaboratoria uit het Waalse Gewest die actief zijn in de hierboven vermelde domeinen en tevens de betrokken afdelingen van de Direction Générale des Ressources Naturelles et de l'Environnement.

Tot hun activiteiten behoren met name: nadenken over de prioritaire behoeften voor onderzoek in het Waalse Gewest, het organiseren van informatiedagen en colloquia, informatie en het vulgariseren van wetenschappelijke werken voor de wereld van de visserij en de vistelers en tevens samenwerking met de vertegenwoordigers van de vissers en de vistelers (www.gippa.be).

La Maison wallonne de la Pêche

Het "Maison de la Pêche" heeft tot doel de belangen van de visvangst te verdedigen en de aquatische milieus in het Waalse Gewest te beschermen. Tot het "Maison wallonne" de la Pêche behoren ongeveer 66.000 vissers.

De vereniging werd opgericht in 2001 en zet zich in voor professionalisme en duurzame ontwikkeling door verantwoordelijkheden op ecologisch, sociaal en economisch vlak met elkaar te verzoenen.

De vereniging heeft tot doel het waarborgen van logistieke en administratieve steun aan de federaties en verenigingen van pleziervissers en hun partners, en tevens het promoten van de visvangst in Wallonië, het informeren van de Waalse vissers, opleiden van de jongeren tot vissers met respect voor het milieu en het sensibiliseren van de media en de Waalse bevolking voor kwesties die te maken hebben met visvangst. Het "Maison de la Pêche" wil ook meewerken aan het uitwerken en het opvolgen van plannen voor de visteelt (www.maisondelapeche.be).